Kuurojen Lehti

Tidskrift för Döva

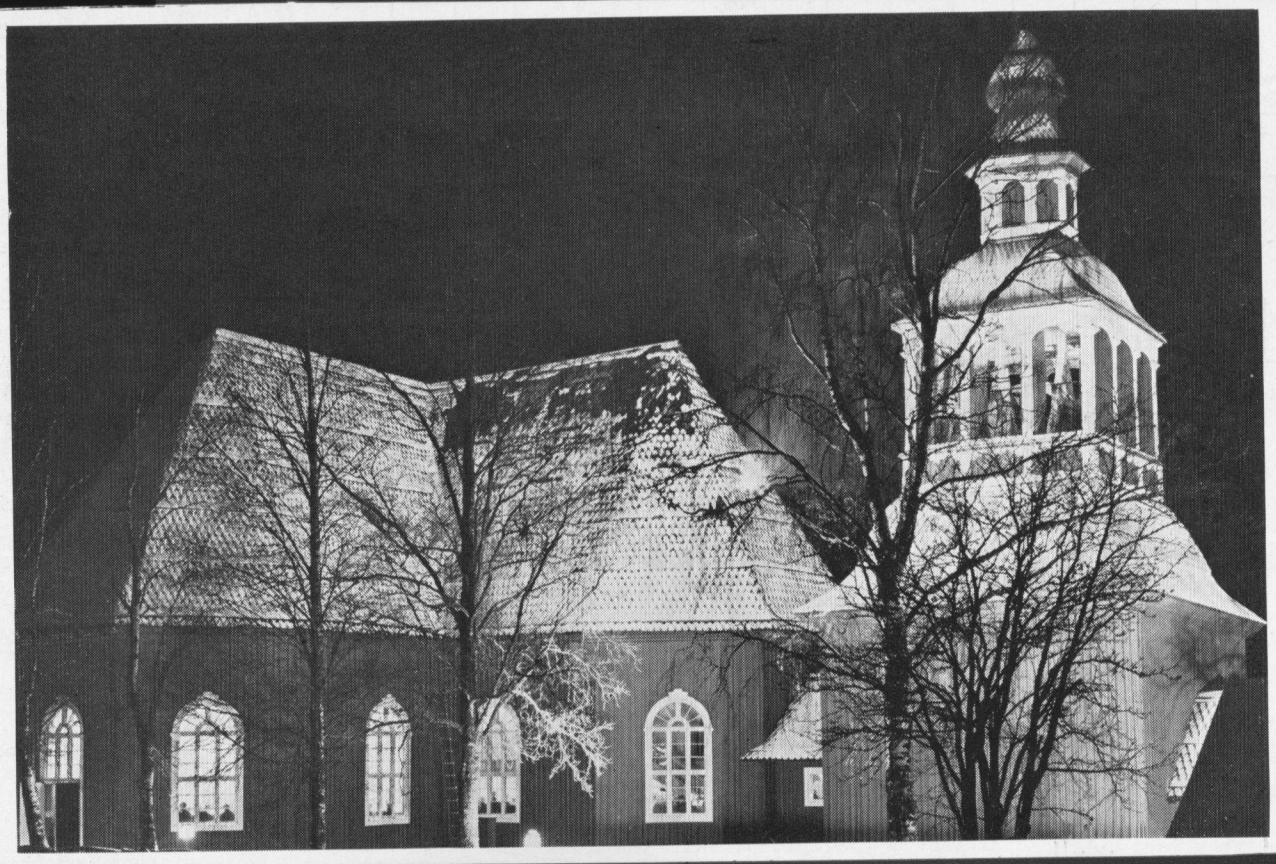

N:o 12 1969

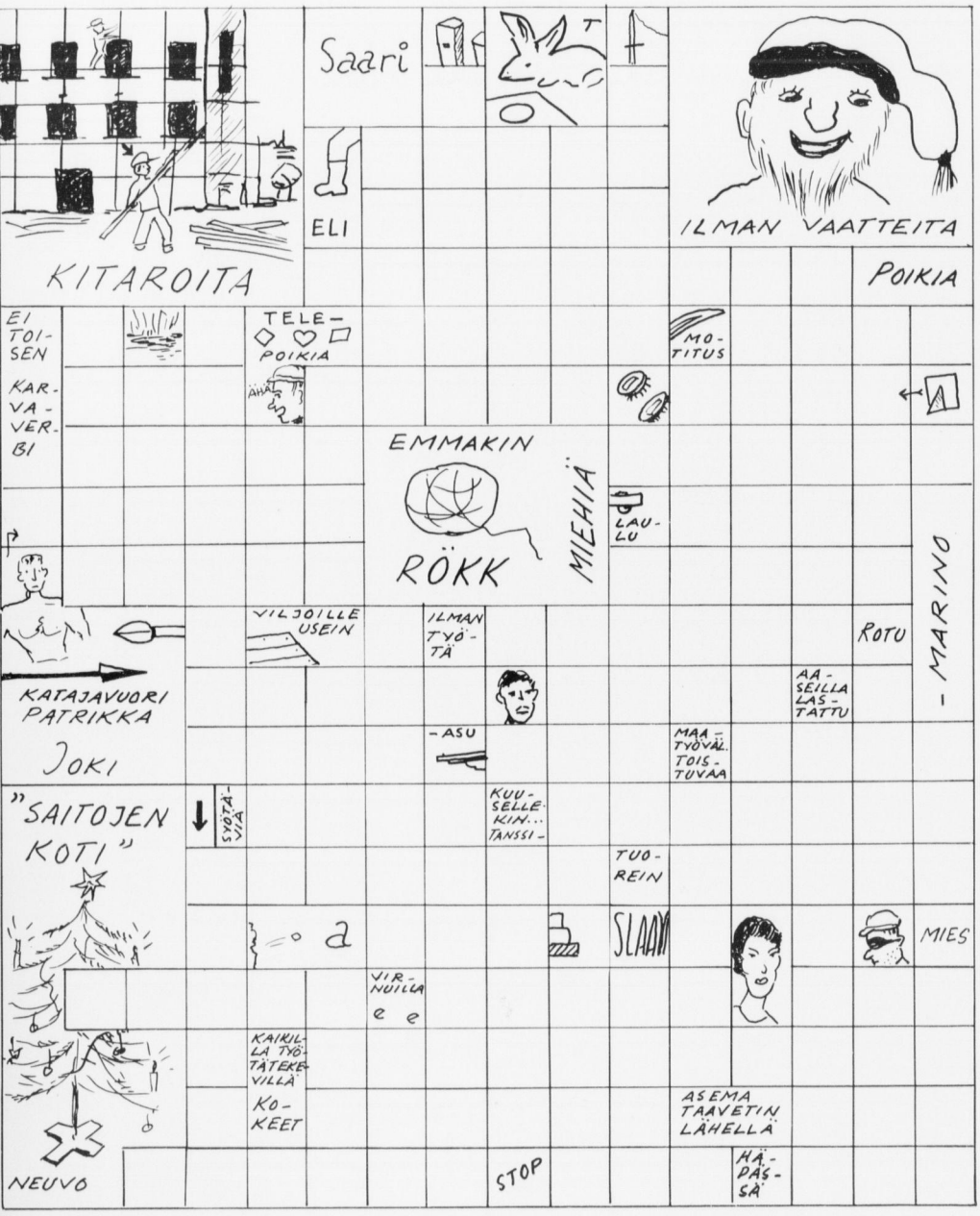

JOULURISTIKKO

Vastaukset: 10.1. mennessä os: Jouluristikko, Lokero 62, Hämeenlinna. Oikein vastanneiden kesken arvotaan 3 kpl 20 markan rahapalkintoa. — Lokakuun numerossa olleen kuvaristikon ratkaisuja saapui vain 2 kpl, — molemmat lisäksi virheellisiä, joten palkintoja ei jaettu.

KUUROJEN LEHTI
70 v. sitten

N:o 8, joulukuu, 1899

Kuuromykkäin lehti

ilmestyy ensivuonna, 1900 Mikkelissä samanlaisena ja samankokoisena kuin edellisinäkin vuosina. Sitä ilmestyy 8 numeroa vuodessa ja maksaa koko vuosikerta toimitukselta tilatessa 1 markan sekä postikonttoreista tilatessa 1 markkaa 22 penniä.

Lehteä saapi tilata Kuopiossa: neiti Naema Helsingiukselta; Turussa: pastori E. E. Nordmanilta ja kuuromykkä Frans Lindströmiltä; Helsingissä: neiti Maria Sihvolalta; Tampereella; työmestari Kaapo Anttilalta; Vaasassa: herra John Sundblomilta ja Matti Mäkiseltä; Oulussa: kuuromykkäinkoulun johtajattarelta neiti S. Sereniukselta; Jyväskylässä: kuurom. koulun opettajattarelta rouva Helena Luomalta.

Kuuromykät, jotka asuvat maalla tai pienemmissä kaupungeissa, joissa asiamiehiä ei ole, lähettäkää 1 markka postimerkeissä kuuromykk. lehden toimitukselle Mikkeliin, tai tilatkaa lehti lähimmästä postikonttorista.

Toimittajat:
J. Savolainen K. Reponen

Kuuromykkäin koulu päättyi Karijoella viime kesäkuun 23 päivänä julkisella tutkinnolla. Oppilaille annettiin Raamatullisia kuvia ja uusi Testamentti muistoksi ensikerran käynnistä Herran ehtoollisella. Seuraavana Juhannuspäivänä Karijoen kirkossa kirkkoherra E. Vainio vannotti oppilaat, joihin kysymyksiin antoivat he vastauksen kolme puhumalla ja toiset viittomalla. Kirkkoherra E. V. pitämä kasteen liiton uudistuspuhe tulkittiin kuuromykkä rippivieraille merkkikielellä.

HYVÄÄ JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA toivottaa lukijoilleen ja avustajilleen

Kuurojen Lehti

KUUROJEN LEHTI
Tidskrift för Döva

74 vuosikerta 1969

N:o 12

Toimitus
Expedition
Markkulantie 3, Hämeenlinna. Postiosoite: Lokero 62 Hämeenlinna. Puh. 24 289.

Julkaisija
Utgivare
Suomen Kuurojen Liitto r.y. — Finlands Dövas Förbund r.f.

Päätoimittaja
Huvudredaktör
Runo Savisaari, Riistapolku 1 C 29, Tapiola, puh. 462 755.

Toimitussihteeri
Red.sekr.
Jarmo Narmala, Lokero 62 Hämeenlinna, puh. 24 289.

Ruotsink. toimittaja
Svenskspr. red.
Rea Stadius
Minna Canthinkatu 1 A 11
Helsinki 25

Toimituskunta
Redaktionskommitté
Aura Ahlbäck, Jaakko Väisälä ja Ragnar Östman.

Tilaushinta
Prenumerationspris
1/1 vsk kotimaassa ja Pohjoismaissa 12:—, ulkomaille 12:—. Tilattavissa postitoimistoista.

Kirjoitukset ja kuvat on lähetettävä edellisen kuukauden 7 päivään mennessä. Kaikki maksut suoritettava Suomen Kuurojen Liitto r.y:n postisiirtotilille n:o 6825.

Suomen Kuurojen Liitto r.y.
Liisankatu 27 E 10, Helsinki 17. Puh. 638 154.

Puheenjohtaja
Rak.neuv. Runo Savisaari, Riistapolku 1 C 29, Tapiola, puh. 462 755.

Toiminnanjohtaja:
Agrologi Jaakko Väisälä, Liisankatu 27 E 10, Helsinki 17. Puh. 638 154.

Rahastonhoitaja
Ekonomi Eero Laamanen, Liisankatu 27 E 10, Helsinki 17. Puh. 882 163.

Jouluna 1969

Joulun Herralla ei ollut sijaa majatalossa. Hän syntyi köyhien keskelle. Tämä ei voine olla merkityksetöntä. Hän halusi tulla erityisesti niiden luo, joilla ei ole aineellista rikkautta ja maallista valtaa, unohdettujen ja yksinäisten luo.

Me elämme tänään hyvinvointivaltiossa, yltäkylläisyydessä. Puhutaan kaupallisesta joulusta, eikä aiheetta. Kahden vuosikymmenen aikana on tilanne suuresti muuttunut. Meidän vanhempien ja myös keski-ikäisten lapsuudessa oli toisin. Olemme iloisia siitä, että meillä oli, mitä panna joulupöytään ja mistä ostaa lahjoja omaisille ja ystäville. Iloitkaamme ja kiittäkäämme kaikesta tämän päivän hyvästä, mutta tehkäämme se nöyrästi ja kysellen, onko kaikki kohdallaan.

Puhutaan paljon kolmannesta maailmasta. On ihmisiä, jotka kuolevat puutteeseen ja nälkään. Vaikka tämä joidenkin mielestä on liikaa esillä, ei se ole pahitteeksi. Emme saisi hetkeksikään unohtaa lähimmäisiämme kaikkialla maailmassa.

Meidänkään maassamme eivät kaikki elä yltäkylläisyydessä. On sellaisia, jotka eivät saa työtä, sellaisia, jotka eivät voi tehdä työtä ja sellaisia, jotka eivät halua tehdä työtä. On ihmisiä ja perheitä, joilla ei ole paljoa panna joulupöytään, on aineellista puutetta. Monet sanovat, että kyllä kunta ja seurakunta huolehtivat näistä. Voipa olla, mutta me kaikki olemme vastuussa näistä lähimmäisistämme. Me kuurot olemme erityisesti vastuussa kuuroista lähimmäisistämme. Tarvitsevatko he ehkä tänä jouluna jotakin meiltä aineellisesti parempiosaisilta.

Monilla meistä on aineellista hyvinvointia, mutta kuitenkin tuntuu puuttuvan jotakin. Joulun ulkonaiset merkit osataan hoitaa, mutta joulun sanoma, tarkoitus, miksi sitä vietetään, jää hämäräksi. Notkuvien pitopöytien ympärillä tunnetaan köyhyyttä. Ei ole, mitä lapsille antaa, ei evästä, jonka varassa he voivat vaeltaa, kun me olemme poissa tai kun meitä ei enää tarvita.

Jeesus tuli köyhien luo. Hän tulee jouluna meidänkin kotiimme, jos sydämessämme on köyhä ja anova mieli. Aineellinen ja ulkonainen on kaikki vain pintakiiltoa, Jeesus katsoo syvimpiin ajatuksiin ja näkee hartaimmat toivomukset.

Sanotaan, että ihmisten ahdistukset eivät ole vähentyneet hyvinvoinnin kasvaessa, päinvastoin. Yksityisen ihmisen ongelmat ovat moninaiset, ihmissuhteet ovat vaurioituneet, omat toivomukset eivät ole täyttyneet, menneisyydessä on virheellisiä ratkaisuja ja vääriä tekoja. Joulun touhuilun ja yltäkylläisyyden keskelläkin tuntuu tyhjältä, pahalta ja ahdistavalta. Juuri tällaisen epäonnistuneen ja köyhän luo haluaa joulun Herra tulla tuomaan anteeksiantamusta ja rauhaa.

Joulua vietetään senvuoksi, että me jokainen ymmärtäisimme ja osaisimme köyhinä ottaa vastaan hyvän sanoman, jotta me puolestamme emme unohtaisi niitä, joilta puuttuu keltä leipä, keltä terveys, keltä sopu ja keltä rauha sydämestä.

Laina Wainola:
HILJAINEN TIE

Kuluvana syksynä on ilmestynyt markkinoille Laina Wainolan kirjoittama kirja Hiljainen tie. Tämä on maamme kuurojen historiassa merkkitapaus, onhan kirja ensimmäinen kuuron kädestä lähtenyt julkaistu teos. On todella syytä onnitella tekijää. On myös syytä toivoa ja myös uskoa, että tätä ensimmäistä kirjaa seuraa toinen ja useampia. Onhan kuurojen keskuudessa monia lahjakkaita kynänkäyttäjiä ja syvällisesti ajattelevia. Jäämme odottamaan.

Kirjailija Laina Wainola on varsin tunnettu vanhemman polven kuurojen keskuudessa. Hän on jo nuoruudesta asti kirjoitellut Kuurojen lehteen, mutta sen ohella moniin aikakauslehtiin. Täytyy melkein sanoa, että kirjoittaminen on ollut Laina Wainolalle jonkinlainen sisäinen pakko. Hän on viihtynyt kirjojen ääressä, mutta myös kynä kädessä.

Hiljainen tie on muistelmateos, jossa tekijä kuvaa tapahtumia koko tällä vuosisadalla, omien silmälasiensa läpi ja niitä tapahtumia, joissa hän on ollut mukana, mutta jotka toisaalta ovat miltei kaikkien kuurojen kohdalla jatkuvasti toistuvia. Tässä mielessä kirja on läheinen kaikille kuuroille, mutta tietysti erittäin mielenkiintoinen niille, jotka tapaavat kirjan lehdiltä tuttuja tapahtumia ja henkilöitä. Tällaiselle lukijalle käy niinkuin yleensä hyvän kirjan ääressä: sitä ei voi jättää, ennenkuin on päässyt viimeiselle sivulle. Täten voikin hyvällä syyllä suositella kirjaa jokaiselle vanhemman polven kuurolle. Ei kuitenkaan vain heille, sillä erittäin monet kuvaukset ovat sisältönsä laadun puolesta lähellä kuurojen ongelmia ja koska ne ovat sisältäpäin nähtyjä ja itse koettuja, ne ovat myös aitoja ja puhuttelevia.

Hiljainen tie ei ole mielenkiintoinen vain senvuoksi, että se kertoo

Laina Wainola.

kuuron silmällä havaittuja tapahtumia kuurojen maailmasta, vaan myös senvuoksi, että monet kuvaukset ovat sattuvasti ja hauskasti kirjoitettuja. Pitkästyttäviä selostuksia ei juuri ole, vaan tärkeätkin tapahtumat on tuotu esiin nasevasti ja puhuttelevasti.

Hiljaisella tiellä on oma tärkeä merkityksensä viedä informaatiota kuuroista ja heidän ongelmistaan kuuleville. Kirjan lehdille on sujutettu siinä määrin huomaamattomasti, mutta kuitenkin sattuvasti, kuurojen ongelmakenttää ja heidän maailmaansa sisältyviä sellaisia yksityiskohtia, joista kuulevilla ei ole aavistusta. Tämän vuoksi olisikin toivottavaa, että Hiljainen tie kulkeutuisi mahdollisimman monen kuulevan käteen.

On täysi syy toivoa ja myös uskoa, että kirja otetaan vastaan kuurojen maailmassa suurella mielenkiinnolla, että sitä luetaan ja että se leviää kuurojen omaisten, tuttujen ja ystävien sekä myös muun kuulevan yleisön keskuuteen. Näin joulun alla voi myös todeta, että kirja saattaa varsin monissa tapauksissa pelastaa joululahjapulmista.

R. Savisaari

Reikäkorttilävistäjäksikö

Helsingissä on jo toistakymmentä kuuroa reikäkorttilävistäjää ja alalle tuntuu jatkuvasti hakeutuvan uusia pyrkijöitä. IBM:stä onkin saatu tietää, että mahdollisesti voitaisiin kuuroille naisille järjestää oma reikäkorttilävistyskurssi, mikäli olisi noin 10 kokeen käynyttä ja hyväksyttyä kurssille pyrkimässä. Siksi alalle aikovien kannattaisi nyt jo pyrkiä kokeeseen, jotta riittävä määrä halukkaita olisi sitten kevättai syyspuolella -70 kurssia odottamassa.

Kokeeseen pääsyä voi tiedustella lähimmästä työnvälitystoimistosta. Kokeeseen pääsee tietysti muullakin tavalla, mutta työnvälityksen neuvontaosastolla saa samalla tiedot alan työllisyystilanteesta ja muista seikoista. Mikäli neuvoja suosittelee kokeeseen ja ottaa yhteyttä ammatinvalinnanohjaukseen tai tilaa suoran ajan, niin asia lähtee nopeammin etenemään. Tällöin on myös mahdollisuus saada ns. »littera», matkakorvaus Helsinkiin ja takaisin.

Työpaikat luottavat IBM:n testiin eli kokeeseen ja kurssiin. IBM:n kurssille tulevat useimmat oppilaat suoraan työpaikkansa lähettäminä. Tällöin työpaikka myös hoitaa maksuasiat. Siksi olisi hyvä ottaa selvää onko kotipaikkakunnalta saatavissa työtä reikäkorttilävistäjänä. Tähänkin saa neuvontaosastolla selvitystä. Ainakin tähän työnetsintään voi jo koevaiheessa varautua ja jos koe onnistuu, niin voi jo paremmin perustein etsiä työtäkin ja sitten mennä kurssille.

Reikäkorttilävistäjän työ on sorminäppäryyttä ja nopeutta vaativa ammatti. Samoin täytyy ymmärtää erilaiset työssä esiintyvät määräykset ja syöttää ne koneeseen. Yleensä lävistäjälle on eduksi jos hänellä on konekirjoitustaito. Näppäimistö koneissa on samantapainen.

Lävistäjän alkupalkka Helsingissä on 446,— kuukaudessa. Harjoitteluajan jälkeen työtehokkuuden lisääntyessä palkka nousee. Työ muuttunee kuitenkin enemmän urakkaluonteiseksi tulevaisuudessa ja tällöin kukin saa palkan sen mukaan mihin pystyy.

Joka tapauksessa alalle aikovan on hyvä käydä tavallinen konekirjoituskurssi ja opetella niin hyväksi kirjoittajaksi kuin suinkin. Ja siinäkään tapauksessa ettei pääsisi lävistäjäksi tuskin kukaan katuu oppimaansa konekirjoitustaitoa.

A. P.

Jälleen ammattikysymyksistä

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö on todennut, että yleensä työllisyystilanne on tänä vuonna parempi kuin vuosi sitten tähän aikaan.

Kuurojen kohdalla tilanne on myös hyvä. Useimmat työttömät kuurot tulevat sijoitetuksi. Neuvojat eivät voi mitään jos eivät saa hankituksi kuuron työnhakijan toivomuksen mukaista paikkaa. Siinä ratkaisee hakijan ammattitaito ja työkunto.

Maassamme on entistä enemmän työllisyyskurssien avulla koulutettu ammattitaidottomia tai heikosti työtä tarjoavien ammattialojen työntekijöitä uudelle alalle. Meille tämä kurssipuoli on tullut tutuksi Tampereen hitsaus- ja levyseppäkurssin kautta.

OTK:n Hyvinkään tehtailla on parhaillaan menossa naisten teollisuusompelijan kurssi. Tiedustellessani kuurojen mahdollisuuksia päästä kurssille, vastattiin, että seuraavalle kurssille, joka alkaa helmi- huhtikuussa, voidaan ottaa myös kuuroja. Tarkkaa aikaa ei vielä ole tiedossa. Tällainen kurssi on tavallisesti ilmainen ja kurssilaisille järjestetään asunto, vieläpä päivärahaa. Kurssin pituus on 5 kuukautta. Hakemukset kurssille on parasta tehdä työnvälityksen neuvontaosaston kautta.

Nuorten, juuri koulusta pääsevien, on syytä harkita todellisen ammattitaidon hankkimista. Nuorten pitäisi pyrkiä Kuurojen ammattikouluun niille ammattialoille, joita siellä voi opiskella. Tyttöjen ei ole syytä unohtaa, että kotitalouskoulun käyminen on vain hyväksi. Siellä voi samalla rauhassa harkita mille ammattialalle lopullisesti aikoo ja samalla tulee opittua kotitalouteen liittyviä asioita. Ja ne pojat ja tytöt, joilla on kotitilallaan myöhemmin mahdollisuus jatkaa työntekoa ja tilan kehittämistä, heille on vain etua Mäntsälän Maanviljelyskoulun käyminen. Vielä koulussa olevilla on aikaa ajatella mihin yrittää.

Suhteellisen helposti voidaan kuuroja sijoittaa ns. aputöihin, mutta näissä töissä ei myöhemmin ole mahdollisuutta saada samoja palkkoja kuin ammattitöissä. Vaikka 2,50 mk tuntipalkka tuntuu juuri koulusta päässeeltä suurelta, niin siinä ei juuri ole nousun mahdollisuutta ja siksi alkuinnostuksen hävittyä on moni joutunut miettimään asemaansa uudelleen. Jos yrittää vaihtaa paikkaa, niin tilanne ei siitä juuri korjaannu, koska tarjolla on vain samantapaisia töitä. Nuoretkin joutuvat, elleivät asu kotonaan, maksamaan vuokraa 150,— 200,— alivuokralaisasunnosta. Useimmiten näissä asunnoissa ei ole keittomahdollisuutta, joten on syötävä baareissa ja eräissä tapauksissa osittain työpaikan yhteydessä olevassa ruokalassa. Jos jatkuvasti syö baareissa, niin ruokailukustannukset tulevat suuriksi, eikä pienestä palkasta paljon jää. Vaatteetkin on ostettava, liput ja monet maksut suoritettava ja niin hupenee palkka väliin eikä aina tahdo riittääkään.

Sama kohtalo on kyllä niillä kuulevilla, joilla ei ole ammattikoulutusta, mutta sekään ei ole mikään puolustus jos nuori kuuro tekee samoin. Kuulevalla on myöhemmin useita mahdollisuuksia päästä erilaisille kursseille ja opiskella eteenpäin. Siksi kuuron nuoren on vakavasti harkittava mitä tekee koulun loppumisen jälkeen.

Varman työpaikan saaminen ja jatkuvasta työsuhteesta johtuvat vuosilomat ja muut edut ovat myös takeena siitä, että myöhemmin voi hankkia oman asunnon. Yksin ollessa on alivuokralaisasunnossa asuminen vielä siedettävää ja mahdollista, mutta avioiduttua tarvitaan vähintään yksiö ja enemmänkin huonetilaa ainakin perheen lisääntyessä. Tällä hetkellä pääkaupungin asuntomarkkinat ovat kovemmat kuin pitkiin aikoihin ja perheellisen on vaikea saada asuntoa kantakaupungista tai lähiympäristöstä. Vuokratoimistoissa on lukuisasti häädettyjen anomuksia vapautuviin asuntoihin. Asuntoja tarjotaan vuokralle lehti-ilmoituksilla hyvin vähän ja perheellisille ei ole paljon mitään.

Jos suunnittelee oman osakkeen ostoa, niin täytyy olla osakkeen hinnasta puolet ennenkuin on mahdollisuuksia saada pankkilainaa loppuosalle. Tuosta edelläkerrotusta palkkatasosta ja siitä vähän isommastakin saa säästää pitkän aikaa ennenkuin pääsee omaan osakkeeseen kiinni. Siksi ei ole vähäarvoista minkälaisen työpaikan nuori kuuro saa ja miltä tulevaisuus näyttää siinä ammatissa.

Nykyisin puhutaan paljon asuntosäästämisestä ja korkeakorkoisista talletustileistä, mutta niistä voivat iloita vain ne joille on kertynyt pääomaa siinä määrin, että heiltä riittää säästämiseen. Yhtenä suurena mahdollisuutena on se, että pääsemme niin sopivaan työhön kuin lahjamme ja koulutuksemme edellyttävät. Jälleen tämä alleviivaa ammattikoulutuksen osuutta kuurolle nuorelle. Tietysti myös tapa käyttää rahaa vaikuttaa lopputulokseen paljon. Mutta alkukohtana on se, että ensin rahaa saamme.

A. P.

Näkökuulon harjoituspeili – uusi harjoitusväline

Koska äänikuvioiden harjoittelu peilin avulla on eräs yksinkertaisimmista ja tehokkaimmista näkökuulon opiskelumuodoista, niin kätevintä olisi yhdistää nämä kaksi — peili ja äänikuviot — yhdeksi kokonaisuudeksi. Tämän voi tehdä valmistamalla sellaisen peilin, jonka yläosa on peiliä ja alaosa on suppean näkökuuloharjoituksen keskeisin perusohjelma, esim. vokaalien peruskuviot. Peilin toiselle puolelle painetaan perusohjelman jatkoksi peruskuvioiden muunnelmia ja konsonantit harjoitusohjeineen.

Peiliin sijoitettu harjoitusohjelma olisi kuulovammaisella aina taskussaan tai laukussaan, joten harjoituskertojen määrä peilin avulla voisi olla rajaton. Kuulevan kanssa keskustellessaan kuulovammainen voisi puheen epäselvässä kohdassa pyytää kuulevaa näyttämään peilin kuvioista sen mitä kuulovammainen ei suoraan puheesta ymmärtänyt.

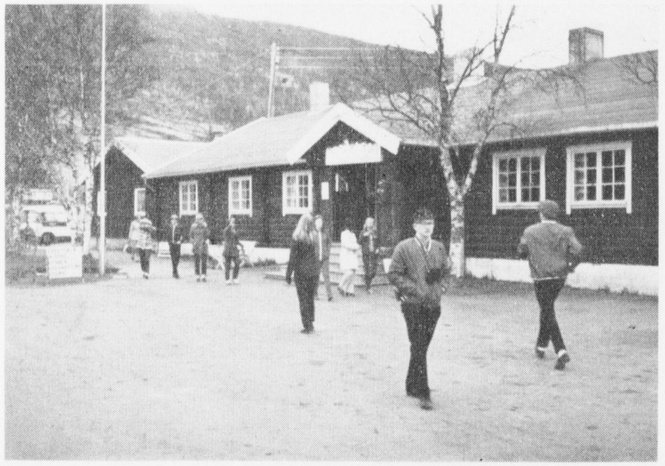

Ruokailupaikkamme Vollannissa.

Tunturien tuntumassa

Oulun kuurojenkoulun pihalta se alkoi kauniina keväisenä sunnuntaiaamuna — se kauan odotettu, toivottu, säästetty ja osin kerjättykin toverikunnan ulkomaanmatka. Suuntana oli Suomen, Ruotsin ja Norjan Lappi ja kulkuneuvona vanhuudenraihnas, liitoksissaan natiseva linja-auto. Tilaa oli niukalti, mutta sopua sitä enemmän. Jo puolimatkassa Kemiin ilmenivät ensimmäiset vanhuudenoireet: naftaputki halkesi. Onneksi Kemiin oli myötämaata ja siellä autokorjaamo.

Ensimmäinen etappi oli Kolari, jossa nautimme maukkaan aterian. Uusin voimin matka jatkui Enontekiölle. Siellä yövyimme kauniin kirkon liepeillä, kirkon, joka on Amerikan kristittyjen lahja kansallemme. Enontekiöltä lähtiessämme lumipyry sumensi näkymät, mutta Kilpisjärveä lähestyttäessä Lapin tunturimaisema esittäytyi meille täydessä loistossaan auringon valaisemana. Ylitimme puurajan. Kilpisjärveltä jäi lähinnä mieleemme maantiedossa opittu äärviivoiltaan tuttu Saana. Melkein kaikille mukanaolleille oli uusi kokemus valtakunnan rajan ylittäminen, vaikka se täällä tapahtuikin ilman tullimuodollisuuksia.

Olimme Norjassa, ja jännitys lisääntyi jatkuvasti tunturitien muuttuessa yhä kapeammaksi, mutkaisemmaksi ja jyrkkäreunaisemmaksi. Ensimmäisen kosketuksen norjalaiseen asutukseen saimme suorittaessamme kiertoajelun pienen, idyllisen vuonon rannalla sijaitsevan Skitbotn'in ympäri. Pitkin vihreänä välkkyvän vuonon reunaa matka jatkui sen pohjukkaan, Vollannin kylään, jossa kauniisti norjalaisherkuilla katettu lounaspöytä odotti meitä. Hämmästyksemme oli suuri, kun autosta noustessamme meitä tervehti kevät: kukkivat tulppaani- ja narsissi-istutukset, isolla hiirenkorvalla olevat puut ja viheriöivät nurmikentät taustanaan lumipeitteiset tunturirinteet. Golfvirran vaikutus oli ilmeinen. Yhä selvemmäksi se tuli matkan jatkuessa kohti valtamerta ja Tromssaa. Tämä etäinen saarikaupunki levittäytyi silmiemme eteen värikkäänä ja kutsuvana. Ylitimme kilometrin pituisen mahtavan sillan, jonka toisessa päässä kerättävän siltamaksun vahti ystävällisesti antoi meille anteeksi. Tämä aurinkoinen, kalantuoksuinen kaupunki oli juuri kokenut järkyttävän tulipalon. josta savuavat rauniot keskellä kaupunkia muistuttivat. Liian nopeasti kuluivat ne kaksi päivää, jotka olimme varanneet tämän kaupungin osalle. Ihmisten ystävällisyys oli lämmittävää. Kaupoissa annettiin karamellipusseja oppilaille lahjaksi, ruoka- ja asuntomaksusta saimme tuntuvat alennukset. Mielestämme suurin yllätys oli se, kun majapaikkamme kabinetissa kokoustaan pitävä Lions-ryhmä tarjosi meille kaikille jäätelöannokset lakkahillon kera. Nämä herrat olivat huomioineet oppilaittemme kauniin, hillityn käytöksen sekä heidän erikoisen keskustelutapansa, viittomisen, joka sai heidät kiinnostuneiksi. Pojille mieliinpainuvimmiksi muistoiksi Tromssasta jäivät vuonon rannalla iltauringon jo laskiessa käydyt Norja—Suomi »jalkapallomaaottelut». Norjan joukkueessa pelasivat samanikäiset kuulevat pojat. Suomi voitti molempina iltoina.

Varsinainen matkailukausi ei ollut vielä alkanut, joten osa matkailukohteista jäi näkemättä. Onneksi tunturihissi oli toiminnassa eikä jännitystä puuttunut. Hissiasemalle noustessa autovanhus höyrysi, lakkoili ja vietiin huoltoasemalle voimistumaan. Hissikin lakkoili. Puolimatkassa ylös sähkövirta katkesi ja siellä heiluimme maan ja taivaan välillä pienessä kopissa totisina ja nenänpäät valkoisina. Hissinkuljettaja rauhoitti kuitenkin kertomalla, että tällaista sattuu joskus. Ylhäällä tunturin laella kamerat olivat ahkerassa käytössä, ja näkymät olivat sen arvoiset. Haikeina jätimme jäähyväiset majapaikkamme miellyttäville hoitajasisaruksille. Näkyviksi muistoiksi lapset keräsivät rannalta simpukankuoria ja ostivat kortteja ja viirejä.

Matka jatkui kohti Narvikia. Luulimme jo selvinneemme pahimmasta, mutta vasta ennen Narvikia näimme, mitä on ajaa Norjan teillä. Taitavan ja aina tilanteen tasalla olevan kuljettajamme kyydissä selvisimme kunnialla vaaroista kuulun serpentiinitien laskuista Narvikiin. Tieosuudella Tromssa—Narvik kohtasimme usean kerran NATOn joukkoja hyökkäysvaunuineen ja tykkeineen ja saimme iloiset huiskutukset.

Narvikiin saavuttuamme emme nähneet sota-ajan hävityksen jälkiä, vaan se teki avaran ja vauraan kaupungin vaikutuksen uudenaikaisine tavarataloineen. Majoituksemme Narvikin nuorisomajassa oli erikoista, mutta kodikasta. Maja oli virallisesti vielä suljettu. Emäntää ei ollut, isäntä, entinen kantaupseeri, sai toimia emäntänä. Keittiöapulaisina hyörivät omat tyttömme. Ruokana olivat erilaiset nopeatekoiset säilykevalmisteet sekä herkulliset itse tehdyt voileivät. Kaikki tapahtui sotilaallisella täsmällisyydellä. Tyytyväisyys oli molemminpuolinen, jonka ilmauksena isäntämme jakoi apulaisilleen palkaksi suklaalevyt ja me ojensimme hänelle kiitokseksi ruusukimpun.

Välttyäksemme kiertämästä samaa tietä takaisin ajoimme junalla välin Narvik—Kiiruna. Maisemat olivat matkan upeimmat junan kiivetessä aina ylemmäs ja ylemmäs kohti lumipeitteisiä tunturihuippuja. Loisteliaat hiihtokeskukset radan varrella ruskettuneine hiihtäjineen olivat nähtävyyksiä sinänsä. Nähtävyys oli myöskin se Kiirunan hotelli, jossa yövyimme matkan viimeisen yön untuvapeitteiden alla.

Olimme kaikesta kokemastamme ja näkemästämme niin turtuneita, että loppumatka läpi jo kotoiselta vaikuttavien Ruotsin maisemien livahti melkein huomaamatta. Ajatukset alkoivat askarrella jo kotiin paluussa.

Kun illansuussa automme sitten pysähtyi kuurojenkoulun pihalle, saatoimme todeta matkan onnistuneen kaikin tavoin täydellisesti. Sää oli ollut mitä parhain, ihmiset ylen ystävällisiä, mitään tapaturmaa tai pienintäkään sairautta ei sattunut, vaan kaikki sujui onnellisesti. Tutuksi käynyt ajoneuvommekin jaksoi tuoda meidät kunnialla kotiin, vaikka (tämän saimme onneksi tietää vasta matkan päätyttyä) viimeiset pari sataa kilometriä olikin ajettu sananmukaisesti jousi poikki.

Omin voimin emme olisi kyenneet tällaista matkaa tekemään, ellei meillä olisi ollut taloudellisena tukenamme useita yhteisöjä ja yksityisiä. Kuurojen Liitto auttoi meitä ratkaisevalla tavalla matkan onnistumisessa, josta täten lausumme meidän kaikkien retkeläisten puolesta sydämelliset kiitokset.

Oulussa syyskuun 25. p:nä 1969.

Oulun kuurojenkoulun toverikunta ja mukana olleet opettajat

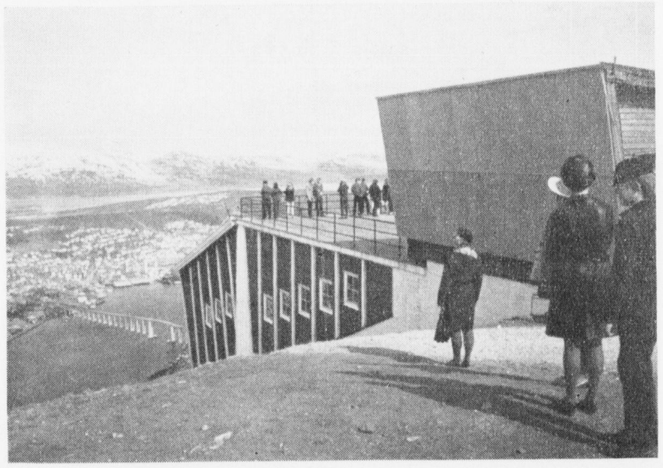

Näköala tunturihissiasemalta Tromssan kaupunkiin.

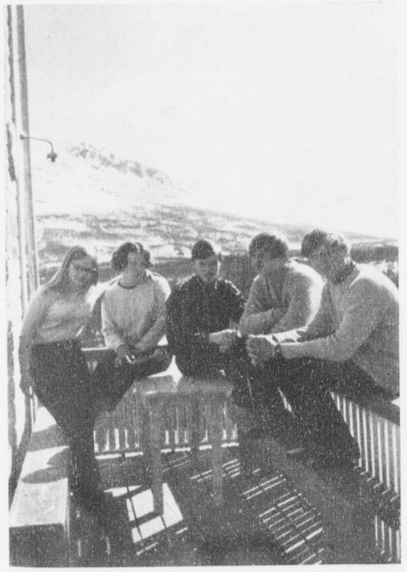

X B-luokka Lapphaugenin huipulla.

Näkökuulon harjoituspeilit olisivat kenties käyttökelpoisia opetusvälineitä kuulovammaisten kouluissa ja sopivia lahjoja kuulovammaisille ja heidän perheenjäsenilleen. Kuulopedagogien suorittamien kokeellisten tutkimusten kohteina voisivat olla mm. harjoituspeilin koko, muoto ja käyttötavat. Kokeilujen tuloksista voitaisiin esittää raportteja esim. Helsingissä 8—11.8. 1971 järjestettävällä pohjoismaisella audiologisella kurssilla, jonka yhteyteen tulee myös opetusvälinenäyttely.

Voitaisiin ajatella myös kolmen peilin sarjan tuottamista siten, että erikseen valmistettaisiin (ainakin suomenkielisiä kuulovammaisia varten) vokaalipeili, konsonanttipeili ja diftongipeili. Myös kaupallista merkitystä tällä opetusvälineellä saattaisi olla jossakin määrin ainakin siinä tapauksessa, että sen soveltamisalaa laajennettaisiin valmistamalla myös vieraan kielen alkeisopetuksessa käytettäviä peilejä, esim. englannin kielen harjoituspeilejä.

Kalevi Miettinen

Tuomaan turinaa

Tuomas kun on kova maailmaa kiertämään, kertoo pikkuisen siitä, mitä näki ja koki Budapestissä. Tuomas oli muissa asioissa Unkarissa käymässä elikkä virkamatkalla seitsemän muun kaverin kanssa. Eräänä iltana Leninkatua käveltäessä oli edessä aina silloin tällöin ilmaantuva näky. Kadun kulmauksessa oli 6 miestä rupattelemassa viittoen päivän uutisia ja muuta vastaavaa. Tuomas väitti heti kavereilleen, että kyllä noiden kanssa voi puhella, ja paljon paremmin kuin tavallisten unkarilaisten kanssa, sillä unkarinkielestä ei suomalainen saa mitään selvää. Kaverit jäivät katselemaan, kun Tuomas törmäsi edellä mainittuun joukkoon. Ei siinä kauan tarvinnut niitä tuijotella, kun ne rupesivat katsomaan, että mikäs mies tuo on. Tuomas rupesi myös viittomaan, jolloin kaverit käsittivät jonkun heille tuntemattoman kuuron tulleen jostakin muualta maailmaa tänne Tonavan kauniiseen kaupunkiin. Pienen selittelyn jälkeen oltiin tilanteen tasalla ja sovittiin siitä, että Tuomas vierailee pari päivää myöhemmin kuurojen klubilla. Tuomaan insinöörikaverit ihmettelivät viittomakielen kansainvälisyyttä.

Budapestin kuurojenyhdistys sijaitsee melko lähellä keskustaa sijaitsevassa kerrostalossa, jossa kuuroille ja huonokuuloisille on varattu useita huoneita käsittävä huoneisto. Ilta oli tavallinen seurusteluilta ilman sen suurempia ohjelmia. Kun Tuomas kertoi olevansa Finlandista, hänet heti talutettiin johtajien luo. Nämä eivät kuitenkaan olleet niitä kadulla tavattuja, vaan huonokuuloisten ryhmän johtajia. Kaikki kuulovikaiset olivat siis saman katon alla, mutta ei kuitenkaan suinkaan yhdessä. Huonokuuloiset harjoittelivat näytelmää juhlasalissa ja pelailivat joitakin pelejä toisessa huoneessa. Kukaan näistä ei viittonut ja tuskin osasivatkaan viittoa. Senvuoksi keskustelu heidän kanssaan oli jonkin verran vaikeata, vaikka halua olikin puolin ja toisin. Kaikki kommunikaatio tapahtui huulioluvulla.

Baarin puolella eli kolmannessa huoneessa olivat sitten Tuomaan tapaamat ystävät, kuurot. Keskustelu, mikä tapahtui viittomalla, oli vilkasta. Pienissä ryhmissä seliteltiin maailman ihmeitä ja kertoiltiin juttuja aivan niinkuin meilläkin. Johtajilla oli sitten omat toimistohuoneensa, joissa pidettiin kirjaa, suunniteltiin ja pohdittiin sekä johdettiin. Yhdistyksen puheenjohtaja, joka kuului puolueeseen, selitti, että varoja saadaan liian vähän käyttöön. Hänen tehtävänsä on selostaa korkeille puoluepampuille kuurojen problematiikkaa ja tarpeita. Tämä auttaa, mutta kuurojen mielestä ei kuitenkaan tarpeeksi. Yleensä kuurot eivät kuulu puolueeseen. Tilanne on sama kuulevienkin keskuudessa.

Tuomas koki taas kerran, että viittomakielellä saa ystäviä ja hyviä sellaisia missä puolella maailmaa tahansa, ja myös sen, että kuurojenyhdistykset toimivat samojen linjojen mukaan kaikkialla, joskin erilaisissa oloissa.

Laurintytär pakinoi:

Ystäväni

Otsikko sallii paljon liikkumatilaa. Mitä minulle merkitsee ystäväni ja mitä merkitsevät ystäväni.

Vastakohtia:

Arki — juhla.
Tuttavat — ystävät.

Ystävän kanssa siirrytään vaivatta ulottuvuudesta toiseen: etsitään helmiä syvyyksistä, hihitetään pinnallisuuksia, puhutaan asiaa ja joskus pohditaan ollako vai eikö olla. Tiedetään ilman selityksiä, onko toinen vakavissaan tai lörpötteleekö vain jotain puhuakseen.

Normaali vastaus ihmislapselle: Pyh, älä höpötä. Normaali kasvuympäristö: henkinen tyhjiö. Ihmiset ovat lähellä toisiaan ja ajatusmaailmat ovat niin kaukana toisistaan.

Kerran jokainen meistä on »niin kipeän nuori ja niin yksinäinen». Jos on onnea, voi löytää kohtalotoverin.

Hän tulee yhä uudelleen luokseni, jaksaa seurata ajatuksenjuoksuani, ei yritä sovittaa minua kankeisiin kaavoihin. Vastaa ja vaikenee oikeissa paikoissa. Eri mieltä ollessaan hän ei lankea yksinkertaisesti hokemaan: »Ei se niin ole, kyllä minä tiedän paremmin».

Eräässä näytelmässä kerrotaan papista, jonka pitää olla paikalla kapinallisia teloitettaessa. Kapinallisia on paljon. Ajattelevana ja tuntevana ihmisenä pappi kärsii työstään, mutta ei voi muuttaa maallisen mahdin päätöksiä. Hän valittaa: »Heikoimmat heistä tulevat luokseni, mutta voimakkaat, joita haluaisin lähestyä, sylkevät minua kasvoihin.»

Halu sylkeä kasvoihin kaikkea teennäisyyttä karkoittaa normaalit ihmiset sylkijän luota. Kun se aiheuttaa halun lähestyä, tulee ystävyydestä ystävyyden arvoista. Elämän viehätys on korkeimmillaan.

Ei vaatimuksia ystävältä ystävälle. Vain toivomuksia. Ystävien seurassa tuntee olonsa turvalliseksi ja onnelliseksi. On jokin pakopaikka ivalta ja välinpitämättömyydeltä. Annetaan ja saadaan henkistä tukea ja uutta voimaa.

Kerran jokainen meistä siirtyy viimeisen rajan taakse. Ympärillä ehkä pelästyneitä katseita ja kyyneleitä. Jos onnestaa silläkin kertaa, saa ystävältään hymyn ja tavallisen hyvästelyn:

— Hei sitten — onnea matkaan — tavataan taas.

Valoisaa Uutta Vuotta teille kaikille. Läheisille ja kaukaisille ystävilleni.

RAAFAEL KAISLAMAA:

Tapaus Ursula Kointähti

Kuurojen Lehden jatkokertomus
Osa IV

Yllättävä paljastus

Olkihattu ja kävelykeppi naulakossa. Minä itse keinutuolissa, mietin, kynä ja paperi, muutamia muistiinpanoja. Pyöreällä pöydällä höyryää sveitsiläis-saksalais-suomalainen terveyskahvi, sekoituksena arvokas aromi. Tuoksu herätti minussa hyvän ja tyytyväisen mielen. Sitä ei kestänyt kauan. Ovikello soi, minä ryystäsin muutaman vedon arvokasta juomaa. Tunnetusti en pidä siitä, että juomistani häiritään, se on minulle juhlahetki, ja saan aina hyviä ajatusviestejä maailmaani.

Siis ovikello soi!

Lopetin juomiseni, nousin, ja avasin oven, kasvoilleni valkeni iloinen yllätys.

— Eipä ihme, että koitti aamunkoi, sieltähän tulee Ursula Kointähti! runoilin minä ja pyysin Ursulaa pöydän ääreen.

— Voi, mikä ihana kahvin tuoksu täällä on! ihastui Ursula.

— Niin, täällä, lisäsin minä, tuoksuu kahvinaroomit, kauppaneuvoksella sikaarin tuprutus.

— Sinä olet aina leikkisä, Raafael Kaislamaa, voit hyvin kuten aina.

— Se on hämäystä, taistelujen miehet ja pakinoitsijat ovat vakavia ihmisiä, mutta koitan elää rooliani, ettei se antaisi huolestumisen aihetta, ja aihetta sen enempää otapas Ursula tuosta kauniista kukallisesta kultareunaisesta kupista pikku annos kahviani.

— Kiitos, sikaarintuprutuksesta, puheenollen, tulen juuri kauppaneuvos Risukolta ja arvaa mikä yllätys heillä oli minulle?

— Niin, olet heille hyvin läheinen perhetuttu, olet kuin adoptoitu heidän lapsettomaan perheeseensä, sen täytyy liittyä kesälomaan . . .

— Lopeta jo, sinähän Raafael aavistat jo, se polttaa, se on jotain sellaista, innostui Ursula.

— Olet heidän kesälomamatkaseurueessaan, sanoin salaperäisesti.

— Mistä tiedät, uteli vuorostaan Ursula.

— Sain kauppaneuvokselta erään tehtävän loma-aikana suoritettavakseni ja kuulin sinun osuutesi heidän lomasuunnitelmassaan.

— Niin ajatella, haluavat minut mukaansa Italian matkalle, kertoi Ursula. Me filmaamme matkan ja minä kirjoitan matkakertomuksen lehteeni ja filmi esitetään kuurojen esitelmäpäivillä, liitto saa filmini ja sitä esitetään muissa kuurojen yhdistyksissä myös. Kauppaneuvos rahoittaa. Ajatella nyt sehän on aivan satumaista, jatkoi Ursula.

— Elämä on joskus kuin satua, katso olet saanut lahjasi Jumalalta, sitä ei sinun tarvitse katua, käytä se oikein niin tämä on jo sitä hyvyyttä millä Jumala ensiksi meitä vetää puoleensa.

— Se on totta, minun on kiiruhdettava kotiini, kirjoitan Tarmo Koronalle matkastani, sain häneltä kauniin kuvapostikortin, kertoi Ursula.

— Tervehdykseni Tarmolle kun kirjoitat, lisäsin minä.

Ursula kiitti ja nousi. Saatoin ovelle, toivotin hyvää matkaa.

Muutama aika näiden jälkeen. Esa Vilpulla, räätälillä, yhdistyksen tarkalla vahtimestarilla ja talonmiehellä oli kiire luokseni, ajoi polkupyörällä ketterästi.

Esa Vilppu huokasi, no siinähän se kartano on, isot korkeat lasiovet verannalle ja ovessa, niin tuo suuri kiiltävä nimikilpi joka näkyi selvästi ja kauas, ei siinä salassa asuta, isoilla kirjaimilla: Raafael Kaislamaa, Esa Vilppu oli aina ihmetellyt tuota valtavaa kilpeä. No tyylinsä kullakin, mutta ovi pysyy kiinni ja kukaan ei avaa?

Esa Vilppu oli hämillänsä, oli kai parasta käydä kauppaneuvoksen kautta koska asia koski myös häntä.

Esa Vilppu hyppäsi pyöränsä selkään ja polki voimallaan ja saapui parahiksi kauppaneuvoksen asunnon puutarhapihaan nähdäkseen miehen vilahtavan ovesta sisään.

Esa Vilppu soitti kelloa, ei ketään tullut avaamaan, sepäs ihme, juurihan hän oli nähnyt jonkun astuvan sisään!

Talonmies tuli parahiksi ulos ja Esa Vilppu kertomaan tapauksen.

— Kauppaneuvos on rouvineen ulkomaanmatkalla, ei siellä ketään ole.

— Mutta näin miehen menevän sisään selitti Esa Vilppu.

— Haen yleisavaimen, jaa'a, on parasta, että kutsun poliisin jos vaikka varas olisi sisällä. Hetkinen.

Paikalla oli heti rikosylikonstaapeli Raatevuo, talonmies, ja Esa Vilppu. Talonmies avasi oven hiljaa ja he hiipivät sisään.

He astuivat eteishalliin ja Esa Vilppu jäykistyi yllätyksestä, hän näki naulakossa olkihatun ja kävelykepin!

Salista kuului nopeita askeleita halliinpäin tulevaksi, salinovelta tuli hitaasti näkyviin musta piippu, kahvassa miehen käsi!

Ylikonstaapeli nosti aseensa, mutta samalla ase putosi . . .

— Seis, ase alas! Ovelta astui esiin Raafael Kaislamaa!?

— Kastellaanko herrojen hiukset myös, tervetuloa herra rikosylikonstaapeli Kauko Raatevuo ynnä apulaiset, sanoin ja kohotin vihreän mustapiippuisen kastelukannun herrojen ylle, kastellaanko herroja toistin ja nauroin, täällähän on kai Sherlock Holmes Lontoosta tai Asbjörn Krag Oslosta, vai Arsene Lupin Pariisista? Nat Pinkerton New Yorkista . . .

— Ja arkkitehti, salapoliisi Klaus Karma Helsingistä, jatkoi ylikonstaapeli Raatevuo.

— Mitä sinä täällä kannujen kanssa häärit, koko talo on piiritetty, mitä tämä on, kyseli vanha koulukaverini ja asetoverini Kauko Raatevuo.

— Olkaa hyvä kysykää tohtori Watsonilta, herra Esa Vilpulta?

— Lopeta jo Raafael Kaislamaa!

— No hei Kauko, katsos minä olen kotivahtina sen ajan kun kauppaneuvos seurueineen on Ita-

Raafaelin riipimää

Wiipurin papin automobiili

Oli kerran aika, jolloin onnellisesti vielä asuttiin Karjalan pääkaupungissa Viipurissa, mutta nythän Suomea vaivaa tuo lonkkavika, joka yhteistyö- ja rauhallisen rinnakkaiselon »rakkaures» lohkaistiin, ja Viipuri on nyt orpona rajan takana.

Toista oli ennen Viipurissa, voi, voi sellainen kauppakaupunki, ja maaherra ja piispa ja kaikki suuret herrat ja Otto-pappi, kaikkien karjalaisten kuurojen pappi, kaikkien, oikein ortodoksi-piispan erikoislupa hoitaa heidän kuuronsa myöskin, heillä kun ei ollut kuuroille sielunpaimenta. Siihen aikaan Viipurin kadut olivat täynnänsä hevosia kuorminensa, tulossa ja menossa torille, sotaväki linnaan ja joka suuntaan. Monrepos-puistossa kuljettiin päiväverhoin kissien ja koirien, ynnä lasten kanssa, vihellettiin pilliä ja lapset puhalsivat saippuapalloja, huiskuteltiin ja heiluteltiin tutuille huivilla: »minne sie olet menosa, kah kohvia juomasta, kottiin lähössä!»

Viipurissa oli kaksi autoa, toinen maaherralla ja toinen Otto-papilla!

Se oli päivän vilkkain hetki liikenteessä, hevospelejä joka suunnasta yrittämässä katujen risteyk-

---

lian matkalla, kastelen kukkasia, plimputan pianoa, vastaanotan päivän postin ja lajittelen pöydälle, ja joka käynnistä on kirjoituspöydän muistikirjassa merkintä päivän tapahtumista, joten te tulette myös minun raporttiini, sanoin ja otin olkihattuni ja kävelykeppini ja lisäsin: Näkemiin herrat, jatkokertomus odottaa kotona, kukat ovat kastellut ja posti paikalla, herra talonmies varmistakaa että ovet on suljettu, seuratkaa herra rikosylikonstaapeli Raatevuo ja touhukas Esa Vilppu, älä ole niin nolon näköinen, tule meille niin kerron sinulle vähän salaisuuksia, tule tohtori Watson.

— No oli tämä kans paljastus, voi hyvänen aika tuumi Esa Vilppu.

sissä sinne sun tänne, hyvä oli ilma, oli maaseudun lemut luonnollisten hevostoimitusten johdosta, kotopuutarhasta oli lyhyt matka lannoitekeruun. Loput hoitivat kaupungin kadunlakaisijat. Poliisi ohjaili liikennettä ja samalla hän vihelsi pilliinsä: »seis ptruu hevoset seis», joka suuntaan seis!

— Tietä Otto-papin autolle, sillä on kiire, monen hiippakunnan toimitukset, antakaa tietä Oton autolle, hei mamsellit kopat ja kissit pois tieltä, Oton auto tulee jo, vauhti on hirmu 10 km/t.! kaupungin hevosliikenteessä!

Koko Viipurin asujaiset tiesivät ja tunsivat maaherran ja Oton autot, suuria herroja, molemmilla suuret läänit hoidettavana!

Niin Otto, kuurojen pappi, pääsi autollansa maakuntaan!

Tuomiokapituli kiinnitti myöskin huomionsa liikkuvaan pappiinsa.

Virkakirje tuli: »Toimitettava tuomiokapituliin joka kuukausi matkaohjelma!»

Allekirjoitus Herra Piispan ynnä notaarin ynnä kirjaus-päiväys ja sinetti ja kai asessorin varmennus.

— No jo ollaan virallisia, tuumi Otto-rovasti.

Matkaohjelmaa ei tullut!

— Minä itse teen matkaohjelman kapitulin herrojen luo.

Tuomiokapitulissa.

Vahtimestari kysyy: »Onko vastaanotto, onko kutsuttu?»

— Otolle on aina vastaanotto!

Otto-rovasti astuu virkahuoneeseen:

— Tulin herroille kertomaan matkaohjelmasta!

— Kas se on sillälailla veljet, että minä en sellaista paperia kirjoita, jolla ei ole mitään virkaa, se on sellainen butjetti joka koskaan ei pidä paikkaansa jälestäpäin kyllä lähetän luettelon paikoista missä olen ollut. Sunnuntaina jumalanpalvelus siellä ja siellä, on ristiäiset, ja samalla pyydetään sairaan luo, tee matka, sitten onkin hautajaiset, ko-

Lapsuuden maisemilla

Eräänä kesäiltana istuimme saunan jälkeen takkavalkean ja kahvipöydän ääressä. Juttelimme kaikenlaista ja yht'äkkiä Poika sanoi, että lähdetäänpä katsomaan mamman syntymäkotia Karhunpäähän. Vastasin, että kyllä olisi hauska käydä näin monen vuoden jälkeen. Ja Poika sanoi, että maanantaina me kaikki lähdemme matkaan määränpäänä Karhunpää. Miniän kanssa arvelin, jotta tuo on vain puhetta. Mutta Poika oli aina ollut sellainen, että minkä päätti, sen myös piti. Niinpä sitten maanantaina päivällä lähdimme matkaan, me vanhukset ja kaksi lasta auton takaistuimilla, Poika ja miniä edessä. Matkasimme Lahden kautta Otavaan, jossa yövyimme erään sukulaisopettajan luona. Aamulla jatkoimme matkaa Mikkelin kautta Kerimäelle, missä pysähdyimme katsomaan Kerimäen kuulua puukirkkoa, sehän on maailman suurin puukirkko. Kyllä kirkossa olikin ihmettelemiseen aihetta, 2 saarnastuolia, leveät

---

tona kirje: käynti vanhainkotiin, sielläpäin myös kuurojenyhdistys, samalla järjestetään jumalanpalvelus, tulee kutsu kuurojenkoululle, suunta takaisin peräkylille, on häitä, kinkereitä, hautajaiset takakylällä, Pohjoiskarjalassa talouskoulun keittokurssien kuuroille hartaushetki, juhlat siellä ja täällä. Ohjelmaa tehdään ja muutellaan yhtenään kutsujen mukaan ja järjestellään samalla sinnepäin muutkin matkat, ettei tule turhia reissuja, bensiini on kallista, junat ja autot kulkee kerran päivässä, syrjäkylille hevosella, polkupyörällä, jalkaisin korpeen, niin se on herrat, kuurojen sielunhoito ynnä muut kirkolliset toimitukset minun hiippakunnassani ja seurakunnissa.

— Tuomiokapituli kiitti, herrat kumarsivat, piispa tuprutti sikaaria: »Oli se eripoika tuo kuurojen Otto-rovasti, ei se laulakkaan, eivät kuurot messua kuule, ja niin vapautin Oton laulun tutkinnosta».

— Annetaan Oton hoitaa juttunsa, ei meistä ole käskijöiksi kuurojen sielunhoidonohjelmaan, tuumivat asessorit, ja sitä mieltä oli Ottokin.

palkit ja paksut seinähirret. Kaunis ja juhlava on tämä kirkko, vanha myös, mutta yhä käytössä. Ja sitten jälleen mentiin tietä pitkin ja saavuttiin Savonlinnaan. Olavinlinnan pihalla näimme kuinka valmistauduttiin ooppera-laulujuhliin. Tuttuja näyttelijöitä Tampereeltakin näimme harjoituksissa. Muut kiersivät linnan sisällä, minä tyydyin istumaan pihalla seuranani se linnan musta pässi. Linnasta siirryimme Kylpylän ravintolaan syömään venäläistä ruokaa, joka oli niin vahvasti maustettu, että kieli ja suu oli palaa. Ennen matkan jatkamista kävimme vielä hautausmaalla katsomassa äitivainajan hautapaikkaa.

Matkamme jatkui kohti Pohjois-Karjalaa, Joensuun kautta Kontiolahden Harivaaraan, josta käännyimme kylätielle Särkkään siskoni taloon. Täällä olimme yötä. Seuraavana aamuna lämmitettiin sauna ja saunomisen sekä aamiaisen jälkeen lähdettiin Karhunpäähän, jonne oli matkaa 70 km. Ajoimme hyvää ja leveätä valtatietä Karhunpään rautatieasemalle, josta ei kuitenkaan ollut tietä rautatien taakse. Asemamieheltä kysyimme tietä Päälammelle ja saatujen neuvojen mukaan ajoimme taakse päin toiselle tielle, joka meni rautatien taakse. Seutu oli tuttua minulle, vaikka uusia taloja oli rakennettu. Myös polku Päälammelle oli minulle tuttu, joten jätimme auton ja menimme polkua pitkin Päälammelle.

Lapsuuskotini kasvot olivat hiukan muuttuneet. Pihalle oli rakennettu uusi talo, jonka takana rautatie Kajaaniin halkoi isäni entiset maat. Korkea Naapurivaara oli toisella puolella, edelleen sankan metsän peittämänä.

Talonväki oli heinätyössä, mutta isäntä ja emäntä tulivat pihalle tervehtimään meitä. Isäntä näytteli ystävällisesti paikkoja. Synnyinkotini, vanha pirtti, oli edelleen paikoillaan, mutta muutettuna heinäladoksi. Katselimme sitä pirttiä, pitkät seinähirret olivat vielä vankkoja, mutta niin mustuneita. Mieleen tulvahti valtavasti lapsuuden muistoja. Minä olin ensimmäisenä syntynyt tässä, silloin uudessa pirtissä. Ja nyt pirtti on yli 72 vuotta vanha. Pihan koivut ja pihlajat olivat kasvaneet mahtaviksi ja korkeiksi.

Saimme kutsun taloon kahville ja siellä isäntä näytti meille vanhan

Stiina lapsuuskotinsa Päälammen tilan pihalla. Taustalla kohoaa Naapurivaara.

kellastuneen kauppakirjan, jolla isännän isä oli ostanut isältäni tämän Päälammen tilan. Muistin lähteen, jota jo lapsuudessani sanottiin ikuiseksi lähteeksi ja löysin sen entisellään pulppuamassa raikasta vettä.

Hyvästeltyämme ystävällisen isäntäväen lähdimme metsäistä tietä tiheän metsän läpi naapuritaloon. Naapurin isäntä tuli tervehtimään ja muisti hyvin entiset naapurinsa. Taloissa oli nyt sähkövalo, televisiot, nykyajan mukavuudet ja myös talot olivat nykyaikaisia ja siistejä. Varmaankin rautatien läheisyys oli tuottanut tännekin päin vaurautta.

Siitä lähdimme kotimatkalle. Olisimme vielä poikenneet Kankaanpäähän, jonka omistaa serkun perhe kolmatta polvea, mutta ei ollut aikaa. Hyvää pikatietä ajaen ohitimme Nurmeksen Porokylän ja saavuimme Nurmeksen kauppalaan, jossa kyllä oli uusia taloja, mutta muuten oli ennallaan. Saavuimme Kolille, jossa olimme jonkun aikaa. Ajoimme hissillä Ylä-Kolilta alas Pielisjärven rantaan ja joimme uudessa matkailuhotellissa kahvit.

Jatkoimme matkaa Joensuun kautta Kesälahteen, jossa yövyimme Kotimuseoyhdistyksen vanhoissa, mutta mukavissa aitoissa, joissa oli hyvät vuoteet ja sähkölämmitys. Aamulla nautimme tuvassa kahvia ja lämpimiä Karjalanpiirakoita. Nuoret menivät lähijärveen uimaan. Matka jatkui nyt Luumäelle, missä pysähdyimme syömään mo-

tellissa. Tarjolla oli seisovassa pöydässä monenmoista ruokaa, mm. lämpimässä kattilassa uusia Karjalanpiirakoita, jotka oli leivottu klo 4 aamulla, kuinka ne olivatkaan hyviä, ja vielä miesten tekemiä. Tässä paikassa oli vain miestarjoilijoita.

Motellin alla oli kaunis pieni järvi, jonka toiselta puolelta näkyi tuttu rakennus, Kotkanniemen kartano, presidentti Ukko-Pekka Svinhufvudin talo. — Matka jatkui, kuljimme Saimaan kanavan ohi ja Multisillan luona katselimme kanavassa virtaavaa Saimaan vettä. Ajoimme Lappeenrannan ohi Imatralle, jossa kävimme veljeni talossa, mutta siellä ei ollut ketään kotona, joten jatkoimme matkaa Haminaan, jossa seurasimme paraatia. Sitä vastaanottamassa oli puolustusministeri Suorttanen seurueineen. — Matkasimme Kotkaan, vanhojen muistojen kaupunkiin. Lapset menivät tunniksi merenrantaan uimaan ja me vanhukset poikkesimme entisen luokkatoverini Alman kotiin. Siinä jutellessa tunti kului niin nopeasti, että kesken kaiken oli kiiruhdettava sovittuun paikkaan, jonne pojan auto heti ilmaantui. Istuuduimme autoon ja hyvästelimme Alman ja lähetimme terveisiä Kotkan vanhoille, tutuille kuuroille. Muistui mieleen Mattilat, Lehtiset, Armas ynnä muut. Olisi ollut mukavaa piipahtaa Sylvian siirtolapuutarhaa kat-

Sivu 16, olkaa hyvä

HALUAT KAI SAADA KUUROJEN LEHTEÄ JATKUVASTI

Miksipä et haluaisi. Onhan lehdessämme nyt jokaiselle jotakin. On perheen pienemmille, on vartuneemmille, on nuorille kuuroille, on kaikenikäisille. On uutisia kuuroista, on juttuja ja pakinoita, on tiedotuksia ja ilmoituksia juhlista, kokouksista, esitelmäpäivistä, leireistä, luokkakokouksista. Kukapa kuuro tulisi toimeen ilman Kuurojen Lehteä. Ei kukaan. Tilaa siis Kuurojen Lehti, mikäli et sitä jo ole tehnyt, ja tilaa heti äläkä jätä huomiseen, siihen mennessä olet saattanut unohtaa ja niinpä uuden vuoden puolella joudut painajaismaisen todellisuuden eteen — olet ilman Kuurojen Lehteä.

Kuurojen Lehden kokovuosikerta maksaa nyt 12 markkaa sisältyen siihen 12 numeroa ja lisäksi Kuurojen Joulu. Voisi siis sanoa: markka per numero plus joululehti kaupanpäällisiksi. Tilauksen voi tehdä tätä numeroa seuraavalla tililleepanokortilla (myös marraskuun numerossa oli ko. kortti) lähimmästä postitoimipaikasta tai asiamiehiltä yhdistyksissä. Lehteä tililleepanokortilla tilattaessa on ehdottomasti muistettava kirjoittaa nimi ja osoite myös vasempaan kuponkiin. Ja selvästi.

Älä missään nimessä ole niin ajattelematon, että lähetät lehden toimitukseen kirjelappusen: Lähettäkää minulle lehtenne vuonna 1970. Tuollainen paperilappu menee suoraa päätä paperikoriin. Eihän tässä voi ruveta lähettämään lehteä ilman maksua. Ensin maksu ja sitten tavara, se on vanha vakaa kauppatapa ja pitää paikkansa vielä lehtemme tilauksen ollessa kysymyksessä, luotolla emme myy. Tämä ei johdu asiakkaisiimme kohdistuvasta luottamuspulasta vaan yksinkertaisesti siitä, ettei toimitus ehdi seurata »luottomyyntiä». Kukoistakoon luotto- ja osamaksukauppa, mutta muualla.

Ja lopuksi, lehtemme lähtee ensi vuonna yrittämään 75. vuosikertaansa. Tulee siis juhlavuosi ja sitä juhlitaan kyllä. Toimituksella on muutama jekku mielessä lukijakunnan varalta, mutta niistäkin lähemmin sitten »uunna vuonna».

Toimitussihteeri

JULIA KIVINIEMI 80 VUOTIAS

Tammikuun 3 päivänä täyttää 80 vuotta entinen Pelastusarmeijan upseeri Julia Kiviniemi Kokkolassa. Hän on syntynyt Porissa ja liittyi jo nuorena Pelastusarmeijan Porin osastoon. Muutettuaan myöhemmin Kokkolaan hän jatkoi työtään Pelastusarmeijassa ja lisäksi kuurojen keskuudessa. Juuri Kokkolassa hän tutustui v. 1921 kuuroihin ja opittuaan viittomakielen hänestä tuli paljon käytetty tulkki paikkakunnalla. Tässä työssä hän ei ole säästänyt itseään vaan on aina ollut valmis kun on tarvittu tai kutsuttu. Myös yhdistystoimintaan hän on osallistunut toimien mm. usean vuoden ajan Kokkolan Kuurojen Yhdistyksen puheenjohtajana sekä johtokunnan jäsenenä. Hänen valoisa, iloinen ja jokaista ymmärtävä olemuksensa on tuonut hänelle ystäviä kautta maan.

Erityisesti kuurojen keskuudessa tehty hengellinen työ on ollut Julia Kiviniemelle läheistä. Lukuisat ovat ne tilaisuudet, jotka hän on järjestänyt kuuroille Pelastusarmeijan huoneistossa. Lisäksi hän on osallistunut kuurojen kirkkopäiville ym. tilaisuuksiin.

Ansioistaan työssä kuurojen keskuudessa on Julia Kiviniemelle myönnetty Suomen Valkoisen Ruusun ansiomitali ja Kuurojen Liiton hopeinen ansiomitali.

Kokkolan kuurot onnittelevat nuorekasta ystäväänsä kiittäen monista palveluksista ja toivottavat terveyttä, voimaa ja Jumalan siunausta tulevina vuosina yhä jatkuvalla kutsumustyön saralla.

R. H.

PYHÄPÄIVÄN PALSTA

JOULU — ELÄMÄN ILMESTYS

Alussa loi Jumala taivaan ja maan. Ja maa oli autio ja tyhjä, ja pimeys oli syvyyden päällä, ja Jumalan Henki liikkui vetten päällä. Ja Jumala sanoi: Tulkoon valkeus. Ja valkeus tuli. 1. Moos. 1:1—3. Alussa oli Sana ja Sana oli Jumalan tykönä ja Sana oli Jumala. Hänessä oli elämä ja elämä oli ihmisten valkeus. Joh. 1:1. 4. Mikä on alusta ollut, minkä olemme kuulleet, minkä omin silmin nähneet, mitä katselimme ja käsin kosketimme, siitä me puhumme: Elämän Sanasta- ja elämä ilmestyi, ja me olemme nähneet sen ja todistamme siitä ja julistamme teille sen iankaikkisen elämän, joka oli Isän tykönä ja ilmestyi meille. 1. Joh. 1:1—2. Joka tässä todistaa Jumalan sanan ja Jeesuksen Kristuksen todistuksen kaiken sen, minkä hän on nähnyt. Joh. Ilm. 1:2.

Jumalan valkeus loistaa pitkin jännevälein Raamatun alusta sen loppuun. Mutta missä on valkeutta siellä on myös pimeys lähellä. Ensimmäisen naisen kautta, Eevan kautta, sielunvihollinen tarjosi Elämän Sanan asemesta valheen viisauden sanaa. Eeva otti valheen hedelmän ja niin synti syntyi Aadamista lähtien. Sentähden ihmisestä syntynyt on syntinen, perisynti seuraa häntä. Avioliitto ei ole Jumalan edessä synti vaan Jumalan luoma elämän järjestys, mutta meissä asuu langenneen ihmissuvun synnin seuraus. Tämän seurauksen teki Jumala tyhjäksi, Pyhästä Hengestä sikisi Jeesus, yhden ihmisen, pyhitetyn naisen, joka uskoi Jumalan armoilmoituksen, valitun neitsen naisen, Mariasta, syntyi pelastaja, lunastaja, vapahtaja: Jeesus Kristus.

Senjälkeen Maria vielä synnytti lapsia, mutta Joosefista. Heistä tulivat Jeesuksen veljet, avioliitossa syntyneet, nyt tavallisesta naisesta, ei ikuisesta neitseestä. Nämä veljet olivat tavallisia syntisiä, mutta uskoivat Jeesukseen Hänen kuolemansa jälkeen, ilmestysten ja taivaaseenastumisen jälkeen. Jeesus esikoisena kuolleista nousseena perusti kristillisen alkuseurakunnan, näin Elämän Sanasta tuli ihmisten valkeus.

Joulu on Elämän Ilmestys!

Tuhansia vuosia sitten Jumala ilmoitti profeettojen kautta Messiaasta, tämä lupaus heijastelee Raamatun alkulehdillä vertauskuvallisina tapauksina: Sitä on Noan uskossa rakentama pelastuksen arkki, joka nostaa yli vedenpaisumuksen uskossa olevat uuteen maahan.

Sitä on Aabrahamin pojan Iisakin uhraamiskoettelemus.

Sitä on Joosef, syntiä karttavasta orjasta maaherraksi.

Sitä on Joonan merkki, kolme päivää merten syvyyksissä kalan nielaisemana.

Sitä on Mooseksen vaskikäärmeessä, joka siihen katseensa nostaa, pelastuu.

Sitä on Danielin ystäväin tulisenpätsin koettelemus, kuka oli se kolmas ihmisenmuotoinen? Jeesus Kristus, Hän on kaikkialla meidän kanssamme.

Joulun sanomassa Jeesus alentuu syntisen ihmissuvun keskelle kantamaan synnin iestä ja pelastusta, uhria ilman syntiä. Näin yhden ihmisen kautta on meille ilmestynyt sielujemme pelastus. Elämän ilmestys, iankaikkinen elämä kasvaa meissä Joulun Sanoman sisällissä vastaanottamisessa, ja näin meitä ruokitaan sopivin annoksin vastaanottamaan Jumalan pelastussuunnitelma ja uskonelämä kestämään kaikkea koettelemusta mikä sitten meitä ja maailmaamme kohtaakaan, niin, mitään ei ole tapahtuva, ettei Jumala ennalta olisi siitä profeettojen kautta ilmoittanut.

Mutta muista, missä syntyy sydämen uskon Joulu, siellä Maailman ruhtinas on heti sieppaamassa uskoa pois, tehden sen tyhjäksi joutavilla maailman valheilla, että sanoma sydämessä sammuisi heti. Mutta niinkuin Jeesusta seurasi heti Jumalan varjelus pakomatkallaan Egyptiin, niin on Sinuakin seuraava Jumalan varjelus, Jeesuslapsi-uskosi ei kuole, Herra on varjeleva Sinua ja Sinä olet rukoileva ja kiittävä Häntä joka päivä, kunnes kirjoitusten mukaan on ilmestyvä toisessa tulemuksessaan ja pelastava omansa pois ahdistusten ja vainojen maailmasta.

Joulun Jeesus on, ja ainoastaan Hän on, Elämän Ilmestys.

Reino Grev.

TV-ssä huomioitu

Televisiossa on parhaillaan meneillään venäjänkielen kurssi. Tulee mieleen, miten mainio väline TV olisi viittomakielen opettamiseksi kuuleville tai kurssin järjestämiseksi kuuroille.

Ohjelmassa »Pelastava sateenvarjo» nähtiin esitys YK:n toimesta Etiopiaan perustetun sateenvarjotehtaan toiminnasta vajaakykyisten työllistäjänä. Suurin osa työntekijöistä on raajarikkoisia, kuuroja on seitsemän. Raajarikkoisille hankitaan ensin proteesit, kuuroilla työhönsijoittamisen ongelma on lähinnä koulutuksellinen. Hyvänä tukena tässä koulutuksessa ovat kuurojen koulut. Tehtaan johtaja kertoi, että vajaatyökykyiset sopeutuvat hyvin, kun työ järjestetään sopivaksi. Siinäpä se onkin, yleensä meillä Suomessakin puuttuu tässä suhteessa hyvää tahtoa. Tarvittaisiin vain joitakin, usein pieniäkin järjestelyjä, että kuuro saisi hänelle sopivan sijan työelämässä. Usein tätä pientäkään järjestelyä ei tahdota suorittaa, lähinnä turhien ennakkoluulojen takia. — Ohjelmaa katsellessa tuli mieleen, miten arvokasta työtä Kerenin koulussakin tehdään kuurojen hyväksi.

Edellämainitussa ohjelmassa oli YK:n edustajan puheenvuorot suomennettu tekstein, muussa osassa oli äänitetty suomenkielinen selostus. Tuntuu ihmeelliseltä, ettei koko ohjelmaa samantien tekstitetty, koska äänitetty selostus käsitti vain n. kymmenesosan koko ohjelmasta. Sellaiset ohjelmat ovatkin kuurojen kannalta mukavia, joissa puheenvuoroja ja haastatteluja on paljon. On vain vaikea etukäteen tietää, missä asiaohjelmassa on paljon tekstiä ja mitä siis kannattaisi seurata.

Sarjaohjelmaa Peyton Place arvostellaan kovasti. Kuuroille se kuitenkin on niitä harvoja ohjelmia, joita televisiosta yleensä voi seurata.

PIRKON PALSTA

VAJAAT KOLME VIIKKOA JOULUUN

Tällä viikolla viimeistään pitäisi aloittaa ne jokavuotiset joulusiivoukset mikäli ne aikoo tehdä. Mutta mikä ihmeen nuohousvimma meidät saa valtaansa juuri jouluna, jolloin on muutenkin touhua ihan riittämiin. Siivousmylläkät ovat jo vähenemään päin, onneksi meille perheenemännille. Emmehän rasitu itse liikaa eikä tarvitse hermostuttaa lapsia hätistelemällä heitä nurkasta nurkkaan.

Muutamilla pienillä yksityiskohdilla saadaan koti joulukuntoon ihan yhtä hyvin kuin hosumalla viikkokaupalla aamusta iltaan. Ja mitä siitä on sitten hyötyä? Jo jouluaaton iltana saamme todeta että koti voi olla vielä sotkuisemmassa kunnossa kuin tavallisena arkipäivänä. Tämähän riippuu tietysti siitä miltä kannalta kukin asiat ottaa. Moni ei ehkä välitä vaikka koti oli-

---

Jonkin aikaa on sarjassa esiintynyt kuuro pikkutyttö, Kim Schuster. Sarjassa kerrotaan hänen sopeutumisvaikeuksistaan uudella kotipaikkakunnalla ja häiriintyneistä suhteista vanhempiin. Peyton Placen henkilöhahmot eivät yleensä ole erityisen uskottavia, he puhuvat ja toimivat usein täysin epäjohdonmukaisesti. (Betty Andersson, Norman Harrington ja tri Rossi toimivat kaikista johdonmukaisimmin). Myöskään Kimin ja hänen vanhempiensa vaikeuksista ei ainakaan toistaiseksi ole saanut selvää kuvaa. Näyttää siltä, että rouva Schuster kyllä rakastaa tytärtään ja pitää hänestä ylenpalttisen hyvää huolta, mutta samalla kuitenkin suhtautuu väärin tyttöön ja hänen vammaansa, vaikka kuvittelee suhtautuvansa oikein. Ylenpalttisesta huolenpidosta huolimatta on Kim kuitenkin laiminlyöty, hän ei saa oikeanlaista rakkautta vanhemmiltaan. On jokatapauksessa mielenkiintoista nähdä, onnistutaanko aihetta kuvaamaan oikein.

R. N.

si mullin mallin, mutta sehän nyt on selviö meille jokaiselle kuka vastaa kodin kunnosta. Kuka siivoaa oman perheen sekä mahdollisten vieraiden jäljet? Äitihän se on ja useampi äiti kai meistä toivonee sellaista rauhallista joulua, josta jaksaa itsekin iloita.

Nykyaikaisissa asunnoissa asuville ei joulun siivoukset tuota suurtakaan vaivaa. Toista se oli ennen vanhaan, esim. maalla asuvilla oli tapana kääntää talo ihan ylösalaisin, ennenkuin tunnettiin, että nyt on todella siivottu. Nyt on joulukin jo »nykyaikaa». Mukavat siivousvälineet ovat yhä useamman käden ulottuvilla. Jos maakin on nyt valkoisen lumen peitossa, sinne kannamme matot kinosten päälle kirkastumaan. Ja ikkunat pesemme tietysti.

Kokemuksesta tiedämme kaikki, että se viimeinen jouluviikko kysyy rahaa. Viisas perheenemäntä tekee kaikki sellaiset kuivat ruokaostokset jo ihan joulukuun alussa ja myöskin kynttilät omaisten haudoille on syytä varata ajoissa. Samoin kannattaa tarkastaa joulukuusen koristeiden kunto ja tarpeen mukaan ostetaan lisää.

Enää ei kukaan perheenemäntä jätä kakkujen leipomisia viimeiseen viikkoon. Kaikki kahvikakut, englantilainen hedelmäkakku taitaa olla suosituin joulukakku, on syytä leipoa jo kaksi viikkoa ennen joulua, muovikelmussa se säilyy hyvin ja maku senkun paranee.

Hyviä ja rauhallisia joulunpyhiä kaikille toivoo

Pirkko

KARAMELLIRAHAT

Kuopus tuli onnellisena koulusta. Kouluhammaslääkäri oli antanut hammasharjan, mukin, putkilon hammastahnaa, hampaidenpesuohjeet tarrakuvien muodossa sekä »Taikakirjan», jossa neuvotaan, miten hampaat saa pysymään ehjinä.

Tarrakuvat piti heti paikalla liimata kylpyhuoneen seinään, muki ja harjakin olivat oikein mieluisia, mutta muusta ei kuopus niin välittänyt. Ekaluokkalaisella on lyhyt muisti, niinpä kuopus heti kuvien liimaamisen jälkeen pyysi kymmenpennistä, että saisi mennä »kiparille» (= kioski) ostamaan jotain hyvää. Ei hän enää muistanut, että makeiset ovat hampaille vaarallisia.

Melkein joka päivä minut asetetaankin pulman eteen, antaako vai eikö antaa pyydettyä kymmen- tai kaksikymmenpennistä. (Enempää en missään tapauksessa annakaan). Kun on »kipari» ihan lähellä ja kaikilla pihan lapsilla karkkeja taskussa, ei ole helppoa katselle vesi kielellä, hyviähän ne karamellit tietysti lasten mielestä ovat. On helppo kuvitella, miten hauskaa »Peppi Pitkätossu»-kirjan lapsilla oli, kun Peppi osti 18 kiloa karamelleja ja paljon muuta hyvää kaupan päällisiksi ja jakeli ne sitten kaupungin lapsille.

Mutta kyllä tuo karamellien syönti ja rahan antaminen lapsille on mennyt liiallisuuksiin. On hämmästyttävää nähdä lapsilla jopa markkoja ja viisimarkkasia makeisten ostoa varten. Pitäisi ihan vanhempien yhteisvoimin päättää, että kaikki pienentäisivät makeisrahoja, sillä jatkuva makeisten syönti on todellakin tuhoisaa lasten hampaille.

Jotta lasten herkutteluhetkiä ei tarvitsisi kokonaan kieltää, pitäisi lapset totuttaa pesemään hampaat heti makeisten syönnin jälkeen. Kun tarpeeksi kauan jaksaa jankuttaa hampaiden pesusta, tulee lapsille vähitellen tavaksi pestä hampaat aamuin ja illoin ja ruokailun, varsinkin makean syönnin jälkeen.

Kuopuskin pesee nyt mielellään hampaat, kun on oma kaunis muki ja mallia voi katsoa seinään liimatuista kuvista. Olisi mukavaa, kun ne hampaat, jotka parhaillaan ovat tulossa edessä ammottavien aukkojen paikalle, pysyisivät ehjinä mahdollisimman kauan.

Sinikka

KODIN KASVOISTA

Kotimme piirissä huomaamme usein myös erilaisia muutoksia. Kodillakin on kasvonsa ja erilaiset ilmeensä aivan kuten ihmisilläkin.

Kodin emäntä on saattanut loihtia kotiin vanhan tilalle jotakin uutta, piristävää, kun taas uusi koti vaatii arvonsa mukaiset puitteet, siis uudet huonekalut.

Postiluukustamme tipahtelee tuon tuostakin erilaisia mainoksia, joissa tarjotaan huonekalujakin, televisioita y.m. kodissa tarvittavia esineitä.

Tarjoukset vaikuttavat ensinäkemältä mitä edullisimmilta, mutta annas olla, muutaman päivän kuluttua saatatkin todeta tehneesi huonon kaupan. On syytä muistaa, että hyvin harkittu on jo puoleksi ostettu.

Kauppiaat ja mainosmiehet ovat viisaita. Kun jonkun huonon tuotteen lisukkeena tarjotaan kaupanpäällisiä, silloin on ostajan syytä miettiä kahteenkin kertaan ostaako vai ei.

Jos kotiin jotakin uutta hankitaan niin tarkoitushan on, että siitä on iloa ja hyötyä vuosikausiksi eteenpäin.

Kodin kunnostaminen vaatii toisilta suuriakin rahasummia ja olosuhteitten pakosta joudutaan turvautumaan osamaksuihin, joissa on suuret riskit kannettavana. Velan maksu voi muodostua sitten myöhemmin suureksi taakaksi, kun on muitakin menoja. Viisas ihminen harkitsee tarkoin nekin asiat mitkä liittyvät kodin kunnostamiseen ja uusimiseen.

Vanhastakin voi idearikas ihminen keksiä uudenveroista. Esimerkiksi jos verhoat vanhat huonekalusi uudella kankaalla saatat säästää monta kymmentä markkaa johonkin tärkeämpään menoon.

On myös muistettava ja mielessä pidettävä että vanhakin esine saattaa taas tulla muotiin.

Talven tullen kotikin muuttaa muotoaan. Silloin hankitaan paksummat verhot ikkunoihin ja muutenkin kotia yritetään tehdä lämpimän tuntuiseksi. Kodin piirissä viihtyvä ihminen osaa monin eri tavoin luoda kotiinsa sellaisen ilmapiirin, jossa tuntee todella viihtyvänsä. On mukava istua lämpimässä sisällä, kun ulkona on kylmä myrskysää. Silloin voi ystävänsä kanssa viettää viihtyisän illan ja lisätä lämpöä kynttilän loisteella. Eipä silloin tee mieli lähteä kaduille eikä kujille.

Lämpimiä ja kotoisia talvi-iltoja kaikille toivoo

Sylvia

Älä jätä huomiseksi tehtävää, jonka voit tänäänkin tehdä, tilaa siis heti **Kuurojen Lehti** vuodeksi 1970. 1/1 vsk 12 markkaa.

KIRJEENVAIHTAJILTA

KERRAN KESÄLLÄ HUTTULASSA

Olipa laiska tuo kirjeenvaihtaja, kun ei mitään kertonut keskisuomalaisten mukavasta Päijänne-retkestä toissa kesänä kun Apu-veneellä keikuttiin Ristiselän (syvin kohta yli 100 m.) kovassa aallokossa Korpilahden Viheriin ja mitä kaikkea mukavaa siellä touhuttiin viikonloppuleirillä. Ettei sama vahinko taas tapahtuisi ja maailma jäisi aivan tietämättömäksi, täytyy nyt ottaa kynänpätkä käteen ja kertoa vähän kuinka »Huttulassa, Huttulassa oli lysti olla, kuurot kulki kujalla ja sokot kartanolla».

Sokot? Aivan oikein, sokeat. Sokko on heidän oma sanansa. Mutta pitää kertoa asiat oikeassa järjestyksessä.

Siis: me keskisuomalaiset lähdimme viikonloppuretkelle Keuruulle. Siellä, Huttulassa, on entinen kansakoulu, josta K-S. Sokeainyhdistys on kunnostanut omalle väelleen lomakotia. Yhdistyksen puheenjohtaja Savolainen kertoi iltanuotiolla heidän asioistaan. Kyllä kuuron ja sokean maailma on kovin erilainen, vaikka meidät onkin pantu saman nimikkeen alle: aistivikaiset. Yhteistä on se, että niin kuurot kuin sokeatkin vetäytyvät vapaahetkinä mielellään omaan piiriinsä. Tavalliset lomakodit eivät ole sokeille mukavia, täytyy olla tuttu paikka missä kaikki polut, portaat ja laiturit ovat omalla tutulla kohdallaan. Sopivaa paikkaa ei ole ollut helppo löytää, rakentaminenkin on kallista. Eikä sokea voi kilometrien päästä metsästä lähteä etsimään lomakotiaan. Viimein oli Huttula löytynyt: Keuruun kunnan lakkauttama koulu, maantie vieressä linja-autoineen, rautatieseisake lähellä, Huttula. On ihana järvenranta, uimiseen sopiva, on matalaa, on syvää, sauna rannassa. Liikkumista helpottavat polkujen varsille pingoitetut nailonköydet. Uimarantakin on oltava turvallinen: laiturilta toiselle johtavat uimavaijerit estävät sokeaa uimaria lähtemästä harhailemaan järvenselkää kohti. Koulua on yritetty kunnostaa, korjailla, maalata. Majapaikkoja on n. 40 eri suuruisissa huoneissa, vinteillä, aitoissa. Vaatimatontahan kaikki vielä on, mutta viihtyisä on tunnelma vanhassa rakennuksessa. Tutustuttuaan paikkaan he voivat siellä huolettomina, omin avuin, lepäillä, uida, saunoa, urheilla, käydä lenkillä tutulla metsätiellä. Ja kuunnella radiota. Kerrottiin että kun sokeilla oli alkanut leiri edellisellä viikolla, oli melkein joka tulijalla oma matkaradio mukana. Niistä sitten seurattiin maailman menoa vapaahetkinä, uutisia, musiikkia, kuka yksin, rakastuneet parit kaulakkain.

Luin kerran, että johonkin kyselyyn vastanneet sokeat ja kuurot olivat molemmat pitäneet toisen vammaa pahempana: sokea ei olisi halunnut olla kuurona eikä kuuro sokeana. Kaikki koetaan varmasti eri tavalla, kaunis ja ruma. Kuurolle esim. maiseman kauneus on aaltojen välkettä, puiden ja ruohon vihreyttä, värien hehkua, luonnon ystävällistä hymyä. Sokealle sama asia luultavasti on laineitten liplatusta, tuulen huminaa puissa, nurmen pehmeyttä, tuoksua, lintujen laulua.

Aamun aloitimme Huttulassa lipunnostolla.

Omaa väkeä, siis sokkoja, ei paikalla juhannuksenvieton ja leirin jälkeen ollut silloin monta. Siellä me kovasti uimme, saunoimme, söimme, olimme nuotiolla, nukuimme sisällä tai teltoissa. Sinä aamuna oli hirveä helle joka iltapäivällä purkautui ukkosmyrskyinä pitkin maakuntaa. Ilma viileni, ilta joutui, kuurot me vain tapamme mukaan kukuimme yömyöhään.

Pyhäaamuna olimme hyvin kotiseutukulttuuria harrastavia. Pitkä autojono kiemurteli, tärisi ja keikkui kurjaa tietä (uutta vasta vieressä rakennettiin) Keuruun komeita maisemia katsomaan. Kun autojono kaarsi Keuruun vanhan kirkon luo ja viittilöiden purkauduimme niistä, lähellä olijat varmaan ensin luulivat meitä ulkomaan eläviksi. Autojen X-kilvet vain olivat niin kotoisen keskisuomalaisia.

Sivu 16, olkaa hyvä

Keuruun vanhaa kirkkoa ihastelemassa.

Wienin moderniin katukuvaan kuuluvat erottamattomasti katukahvilat ja wienittäret perinteellisissä kansan puvuissa arkisissakin oloissa...

...mutta vanhassa kaupungissa saattaa tavoittaa häivähdyksen romanttisen »tanssivan kongressin» ajan Wienistä.

Vossikka uljaine parivaljakkoineen on vanhassa »Viinissä» jokapäiväinen näky ja mikä onkaan sen tunnelmallisempaa kuin kiertoajelu vossikalla vanhan kaupungin sokkeloisilla kujilla.

Rabac on viehättävä pikkukaupunki Jugoslaviassa Adrianmeren kainalossa Sen liepeille on kohonnut moderni turistikeskus.

Pieni kesäpomakierros talven keskellä

Kuvittanut ja tekstittänyt
Aura Ahlbäck

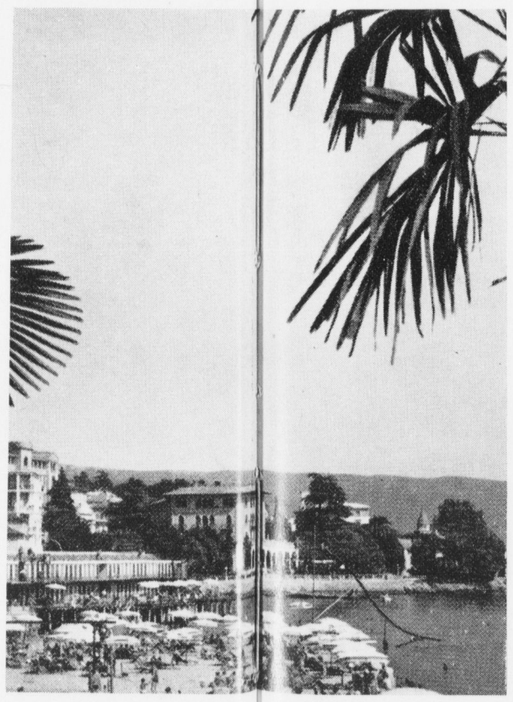

Opatija, Jugoslavian eniten suosittu kylpyläkaupunki terveellisen ilmastonsa vuoksi. Kasvillisuus on täällä subtrooppista.

Yli siintävän meren avautuu ihana näköala turistihotellin ikkunasta

Kunnon turistin lailla kävimme tutustumassa noin 40 km:n päässä sijaitsevaan Pulan kaupunkiin, jonka vaiheet johtavat roomalaisaikaan saakka. Pulan merkittävimpiin historiallisiin nähtävyyksiin kuuluu kuvassa oleva Augustuksen temppeli, rakennettu v. 19 e.Kr.

Roomassako? — ei vaan Pulassa. Tämän valtavan suuren amfiteatterin raunioilla esitetään nykyisin näytelmiä ja oopperoita.

KIRJEENVAIHTAJILTA

Jatkoa sivulta 13

Keuruun vanhaa kirkkoa ovat kummemmatkin kuin me tulleet kaukaa katsomaan. Mekin sitten tutkimme harrastuksella entistä kirkkovenettä, iso se vain olikin, kirkkoa itseään, paanukattoineen, jalkapuineen, maalauksineen kaikkineen. Kirkkoherrakin oli varannut meille aikaa. Kertoi hän nyt ensi kertaa puhuvansa kuuroille, mutta hyvin vain osasi sanansa meille valita.

Käytiin vielä Kirkon Nuorison leirikeskuksessa Pöyhölässä, suuressa entisessä pappilassa, kuunneltiin puheita puiden alla, käytiin katsomassa, kurkkimassa lämminveriratsuja tallilla ynnä muuta. Otavan kirjapainolle ei remontin takia päästy.

Nälkä jo oli kun Huttulaan päästiin, lihapatojen luo. Ennen sitä kuitenkin yksi sattumus. Pöyhölässä oli eräs arvokas herra kysynyt sisar Aunelta, mistä hän on löytänyt niin paljon autoja kuuroja kuljettamaan. Oli siinä Aunella taas selvittelemistä ihmisten luuloissa: eimistään omillaautoillaanhannekuurotvaanajelevat. Joo. Joka päivä se näkyy ettei meidän olemisistamme paljon tiedä jos ei kukaan sano.

Kun lihapadoilta kylläisinä päästiin, kahvia saatiin, kotiinkin siitä oli jo otettava suunta. Ensin piti vaan vähäsen uida vielä ja sitä uimista sitten riitti kun mukana olleet muksut elikkä lapsukaiset niin kovasti myös siellä järvessä viihtyivät . . .

Sen pituinen se. Kun elokuussa kävimme myös Viitasaarella ja jos ensi kesänä ja taas seuraavana kesänä löydämme sisar Aunen kanssa uuden mukavan paikan, meistä tuleekin oikeita Keskisuomen tuntijoita.

Kuten pitää ollakin.

Torventekijä.

Lahden kuulumisia

Terveisiä täältä Lahdesta ja oikein pitkästä aikaa. Vaikka tällä palstalla ei olekaan selostettu Lahden kuulumisia, niin se ei suinkaan merkitse, että Lahdessa olisi vietetty hiljaiseloa.

Lokakuun 27 päivänä oli lähetyspiirimme merkeissä järjestetty virkistävä tilaisuus Launeen seurakuntakodissa. Meidän kuurojen lisäksi kansoitti seurakuntakodin salin joukko kuulevia, sillä tämä lähetyspiirin tilaisuus oli omistettu eläkkeelle siirtyvän diakonissa Inkeri Nuorimaan kunniaksi. Illan ohjelmassa kajautettiin useita kauniita lauluja sisar Sirkka Rostin huolehtiessa tulkinnasta. Yleisön tervetulleeksi lausui sisar Nuorimaa. Rovasti A. Ruohonenkin pistäytyi tilaisuudessa puhumassa.

Seuraavana päivänä saimme yhdistyksemme toimesta pistäytyä tutustumisretkellä Nastolassa Upon tehtaalla. Huolimatta siitä, että retki suoritettiin arki-iltana, kokoontui lähtöpaikalle siksi paljon osanottajia, että retkelle voitiin lähteä. Upon tehtaan portilla oli meitä vastaanottamassa ystävällinen opastajamme, joka lausui meidät tervetulleiksi ja ohjasi meidät tehtaan ruokalaan. Kahvitarjoilun jälkeen lähdimme kierrokselle tehdassaleihin. Näimme kuinka jääja pakastekaapit, muoviset maitopussit sekä putket ja muut muovialan tuotteet valmistuivat. Suurten ja pienten koneiden jyskiessä katsoimme kaikki paikat sisar Rostin toimiessa tulkkina. Upon tehtailla työskentelee myös muutama kuuro.

Illalla palasimme Lahteen viisaampina kuin lähtiessämme, tiedämmehän nyt ainakin mitä Upon Nastolan tehtaalla valmistuu.

Lempi Isotupa

LAPSUUDEN . . .

jatkuu siv. 9

somassa, mutta eipä oltu sovittu käynnistä Sylvian kanssa. Ajoa jatkettiin Loviisan kautta Porvooseen, jonka idyllisiä katuja kierrettiin kotvan ja viimein saavuttiin Helsinkiin vanhemman poikamme luo, jossa olimme yötä. Samana iltana oli Helsingissä maaottelu, jota katsomaan pojat menivät.

Seuraavana aamuna poikkesimme kauppatorille, joka oli niin värikäs torimyyjineen, kukkineen, vihanneksineen ja mansikoineen. Ja kauppa luisti hyvin, mekin ostimme tuokkosen mansikoita.

Iltapäivällä lähdimme kotimatkalle Tampereelle, ja saavuimme 2 tunnin ajomatkan jälkeen kesämökillemme. Matkaa oli kertynyt 1.600 km ja viisi päivää oli mennyt, viisi mielenkiintoista matkapäivää.

Stiina

Opatijan lukuisissa terassikahviloissa saa turisti nauttia vahvasta kahvista ja lauhkeasta ilmastosta . . .

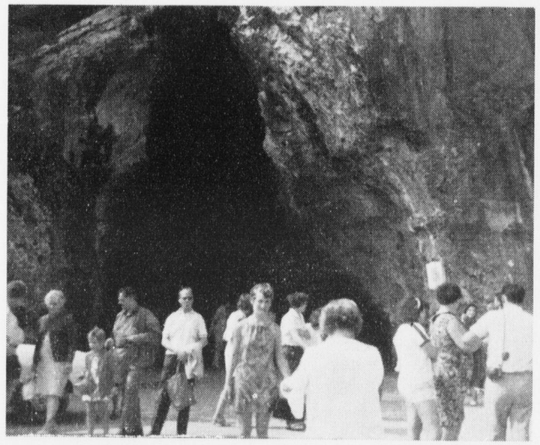

. . . mutta tunnollisen turistin on jatkettava matkaa Postjnaan tutustumaan mahtavaan tippukiviluolaan. Pikkujuna vie alkumatkan luolan uumeniin ja loppu kuljetaan jalan ihaillen ihmeellisiä tippukivimuodostelmia. Eräässä altaassa uiskentelee merkillinen eläin jääkauden ajoilta. Altaassa kimmeltävät taikauskoisten turistien heittämät toivomuslantit. Tuottaako tämä harvinainen eläin onnea, mene ja tiedä?

Meidän piiri

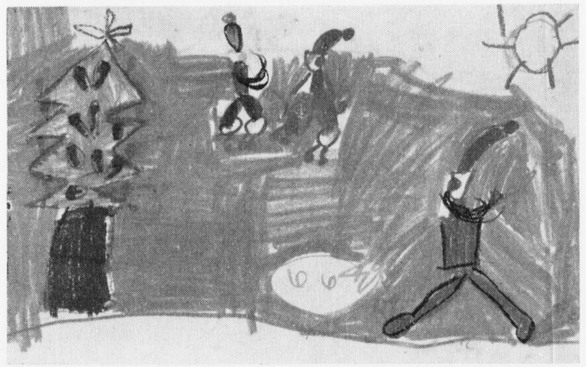

Annen piirtämä Meidän Piirin oma joulutonttu . . .

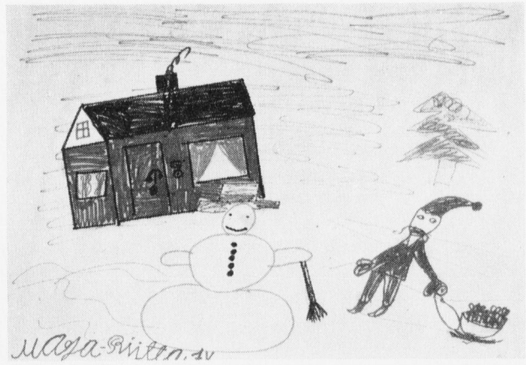

. . . joka tässä Jarmo-sedän Marjariitan piirtämässä kuvassa on matkalla piiriläisten luo. Vuorossa näyttää olevan Mean koti.

HEIPÄ HEI TAAS KAIKKI!

Kylläpä vuosi meni nopeasti. Nyt ollaan jo joulukuussa ja odotellaan innolla Suurta Juhlaa. Kouluissa valmistellaan joulujuhlaa, harjoitellaan näytelmiä ja tonttutansseja.

Tällä sivulla näemme Meidän Piirin oman tontun. Sen on piirtänyt Anne Martola Tapiolasta. 6-vuotias Anne käy Olle-veljensä kanssa leikkikoulua, jossa he muiden lasten kanssa piirtävät monenlaisia hauskoja piirustuksia ja askartelevat erilaisia koristeita. Kiitos sinulle, Anne, tontustasi, oli hauska saada se koristamaan sivuamme!

Lappeenrannasta on Mea lähettänyt pitkän, kivan kirjeen:

Moi, kaikki Meidän Piiriläiset.

Olen uusi tulokas tässä Meidän Piirissä. Sopinenkohan joukkoonne? Mukava Jarmo-setä on kehoittanut minua tarttumaan kynään ja kirjoittamaan tälle palstalle. Olen kuurojen vanhempien kuuleva, pitkä tytönhuiskale. Kuurot ihmiset eivät ole minulle mitenkään vieraantuisia, seurustelen paljon kuurojen kanssa ja viittomakielenkin olen oppinut ja äiti aina muistuttaa minua, että se ensimmäinen sana, minkä opin viittomaan, oli »leipää».

Tätä lukiessa olemmehan jo kaikki toki huomanneet, että talvi ja joulu tekevät tuloaan ihan toden teolla.

Taakse on jäänyt kesä, minä kävin Malminharjulla tänäkin juhannuksena, minusta oli siellä mukavaa, sain ikäistäni seuraa, uimme ja soutelimme minkä ehdimme. Tiedättekös mitä teen aina syksyisin? Ajattelen niitä pikkulintuja, jotka talvehtivat täällä Suomessa. Niille minä varaan paljon pihlajanmarjoja. Talvipakkasilla on sitten mieltä ilahduttavaa katsella kun pikkulinnut ikkunan takana lintulaudalla nokkivat niitä pihlajanmarjoja.

Me tytöthän kirjoittelemme aina toisillemme muistoja muistovihkoihimme. Minä olen erikoisesti mieltynyt tähän muistoon

»Oi katsoppa lintua oksalla puun
se laulaa niin kauniisti aina.
Se Korkeimman kiitokseen aukaisee suun
sen mieltä ei murheet paina»

On jännittävää ajatella taas joulun tuloa, vaikka ei enää joulupukkiin uskokkaan. Onhan hauskaa keksiä lahjoja ja ajatella jouluherkkuja, nam, nam. Oikein vesi tulee kielelle, kun ajattelen kinkkua, hedelmäsalaattia, ym. joulun herkkuja.

Tätä kirjoittaessani kun vilkaisen ikkunasta ulos huomaan pikkulapsia tuossa lähistöllä olevan mäen päällä. Heillä sitten näyttää olevan hauskaa. On juuri satanut koko yön lunta ja meidänkin isän ensimmäinen tehtävä aamulla oli kavuta vinttiin hakemaan minun pikkusiskolleni pulkat ja kelkat ja suksetkin. Kumma, kun ei vielä luistimia pyytänyt.

Kuulen sisälle asti heidän iloiset huutonsa ja minunkin mieleni alkoi tehdä ulos. Mitäpäs siis muuta kuin »nuttu» niskaan ja se pitkä kaulahuivi joka on nyt muotia ja ulottuu ihan nilkkoihin ja minkä minä itse urhoollisesti jaksoin neuloa loppuun asti, sen minä kietaisin kaulaani ja juoksin ulos lumihiutaleiden sekaan.

Minä pidän ihan yhtä paljon kaikista vuodenajoista, jokaisella niistä on omat hauskuutensa.

Hyvää Joulua ja talven alkua kaikille Meidän Piiriläisille ja Eija-tädille myös.

Toivoo Mea.

Kiitos, kiitos hyvistä toivotuksista! Oli hauskaa lukea kirjettäsi. Toivottavasti muistat meitä taas.

Oulun kuurojenkoulun toverikunta teki viime vuoden keväällä matkan Norjaan ja Ruotsiin. Matkasta kertoo Taina meille:

KEVÄTRETKI NORJASSA JA RUOTSISSA

Oli toukokuun 19. päivä. Aamulla klo 7.15 me toverikuntalaiset lähdimme Jäppisen pienellä linja-autolla matkalle Lapin kautta Norjaan. Oulun ja Kemin välillä sattui pieni onnettomuus. Ensin tunsimme bensiinin hajua, joka tuli rikkimenneestä naftaputkesta, sitten se alkoi valua auton lattiaa pitkin ulko-ovelle. Pysähdyimme johonkin pieneen kylään, jossa ei ollut mitään kioskia eikä baaria, oli vain taloja ja peltoja. Kuljettaja alkoi korjata, ensin vaatetta putken päälle, sitten rautalanka lisättiin sen ympärille.

Taas jatkettiin matkaa Kemiin. Välillä joimme kuumaa mehua ja linja-auto vietiin korjaamoon korjattavaksi. Kesti melkein tunnin, ennenkuin aloimme jatkaa matkaa. Oltiin matkalla Tornioon ja sieltä Kukkolan koskelle katsomaan koskea ja lauttamies-patsasta. Kosken pinta oli vielä silloin jäässä. Söimme päivällistä Yliniemen talolla Lappeassa Kolarin kunnassa. Ruoka, jota saimme syödä oli hyvää. Oltiin Enontekiöllä yötä. Illalla kävimme kävelyllä ja käytiin katsomassa Enontekiön kaunista kirkkoa, jonka olivat rakentaneet suomalaiset ja amerikkalaiset kristityt. Ihailimme sitä, mutta sisälle ei kuitenkaan päästetty, koska ovet olivat kiinni tähän aikaan illalla. Näimme Ounastunturit, — järvet ja — joet. Kilpisjärvellä ei ollut paljon taloja, niitä näkyi harvoin, metsää vain metsän jälkeen. Pääsimme tullin kautta Norjan puolelle. Vuoret olivat niin suuria ja lumisia. Tie oli melko vaikea, piti kiertää mutkia. Olimme matkalla Tromssaan, mutta välillä kävimme Vollannin ravintolassa syömässä. Ruoka ei ollut samaa kuin Suomessa. Ja jatkoimme taas matkaa. Kun saavuimme Tromssaan, käytiin vähän kiertueella, mutta emme löytäneet majaa missä yöpyä. Poliisi avusti meitä ja me löysimme majan Tromssanlaakson kestikievarista. Kun menimme sillan yli, niin piti maksaa siltamaksua 12 kr. Olimme siellä 2 vrk. Narvikiin matka oli vaikea, kuljimme serpentiinitietä pitkin sinne asti.

Matkalla kohtasimme paljon Natosotilaita panssarivaunuineen ja jeeppeineen. Olimme yön Narvikin Nuorisomajalla. Sieltä menimme junalla ja kiipesimme sillä vuortenrinnettä vuorten päälle. Junassa istuimme vajaat 4 t. Kuljimme myös tunnelin läpi Kiirunaan. Sieltä taas Suomeen. Matka kesti 7 päivää. Pidin enemmän norjalaisista kuin ruotsalaisista. Norjalaiset ovat paljon parempia ja ystävällisempiä kuin ruotsalaiset. Matka oli mukava.

Taina

Olipa pitkä ja vaiherikas matka. Kiitos Sinulle, Taina, ja paljon terveisiä sinne Ouluun!

Nyt on Meidän Piirimme ensimmäinen Yllätys arvottu. Arvonnan suoritti Helsingin kuurojenyhdistyksen puheenjohtaja-setä ja pikkupaketin voitti Merja Leppänen Lappeenrannasta. Onneksi olkoon!

Eija-täti tahtoo tässä samalla sanoa, että kysymyksessä ei ole mikään oikea kilpailu, vaikka joka kuukausi arvotaankin yksi Yllätys. Emme siis kilpaile kenen piirustus on paras, kenen kirjoitus hauskin ja pisin, vaan arvonnassa ovat samanvertaisina mukana kaikki Piiriimme töitään lähettäneet. Mitään ikärajaa ei myöskään ole.

Kun me nyt innolla käymme odottamaan joulua, niin muistetaanpa pieni joululaulu:

Me käymme joulun viettohon
taas kuusin, kynttilöin,
puun vihreet oksat kiedomme
me hopein, kultavöin.
Vaan muistammeko lasta sen,
mi taivaisen tuo kirkkauden.

Oikein Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta teille kaikille.

Eija-täti

Muista uusia Kuurojen Lehden tilaus. 1/1 vsk 12 markkaa. Tilauksen voi tehdä tätä numeroa seuraavalla tililepanokortilla.

Nuorten osasto

NUORISOPÄIVÄT LAHDESSA

Kuurojen Nuorisopäiviä vietettiin Lahdessa 18—19.10. Nuoria saapui joukolla läheltä ja kaukaa. Vanhempiakin kuuroja, ikinuoria mieleltään, oli mukana yllättävän paljon ja tämähän on ilahduttava asia.

Päivien avajaiset pidettiin lauantaina 18.10. Launeenkadun kerhohuoneessa, jossa Lahden kuurojenyhdistys pitää majaa. Kerhohuone täyttyi tuota pikaa. Välillä käytiin »kyökin puolella» kahvilla, jonka keittämisestä ja tarjoilemisesta piti huolta kolme sorjaa lahdetarta. Vieraiden keskellä touhusi Lahden kuurojenyhdistyksen puheenjohtaja Kosti Remmi, »Pappa» Remmi, puhtia täynnä. Hän näytti ehtivän joka paikkaan yhtäaikaa, toivotti vieraita tervetulleeksi, otti vastaan ilmoittautumisia, sanoi jokaiselle jotakin hauskaa. Näillä päivillä oli monilla kuuroilla tilaisuus tavata vanhoja tuttuja pitkästä aikaa ja solmia uusia tuttavuuksia. Juttua riitti. Jos olisin kuuleva, voisin kirjoittaa, että huoneessa kävi aikamoinen puheensorina.

Klo 14 lähdettiin bussilla tutustumiskierrokselle. Oppaana toimi viehättävä neitonen, ehkä kaupungin turistipalvelusta ja tulkkina Pappa Remmin poika. Käytiin niin monissa paikoissa, nähtiin niin monia rakennuksia ja patsaita ja kuultiin niin monia nimiä ja vuosilukuja, että alkoi jo yhdistää paikkoja, nimiä ja vuosilukuja aivan väärin. Erään paikan nimestä ei kuitenkaan kukaan erehtynyt ja se oli Salpausselkä, jokavuotisten talvikisojen paikka. Tavallinen pulliainen siinä hämmästeli hyppyrimäkiä. Ei niitä ollutkaan yksi vaan oli Suurmäki, Pikkumäki ja taisi olla vielä Keskikokoinenkin mäki. Lahden uusi kaunis kirkko jäi myöskin mieleen. Se seisoo mäntyjen keskellä ja sulautuu arkkitehtuurinsa puolesta hyvin maisemaan. Sisältä se on avara ja valoisa ja moderniudestaan huolimatta kodikas. Alttaritauluna on taiteilija Papinahon kuparireliefi ristiä kantavasta Kristuksesta ja painoa tällä teoksella on kokonaista 3500 kiloa. Mitenkö muistin taiteilijanimen? Siitä kun »Essu» Sänkiniemi, joka päivillä Eija Auvon kanssa edusti Nuorisotyötoimikuntaa, sanoi, että hyvä, kun on ollut oikea pappikin kirkkoa rakentamassa.

Kiertoajelun jälkeen oli kaikilla tilaisuus levätä pari tuntia. Klo 17 alkoi yhdysmiesten ja kerhonjohtajien yhteinen palaveri jota seuraamaan saapui joukko kiinnostuneita. Palaverissa olivat nuortenkerhot edustettuina seuraavasti: Turku 2, Helsinki 2, Lappeenranta 1, Rovaniemen Ounaksenkerho 2, Seinäjoki 1, Kuopion Kalakukkonuoret 1 ja Tampere 2. Palaverin puhetta johtamaan valittiin Essu ja asioita muistiinmerkitsemään Eija. Keskusteltiin monelaisista asioista, kuten nuorisotyöstä, kulttuuripäivistä, harrastusmerkistä, ensi vuoden toiminnasta jne. Ja asiaa riitti niin, että palaveria varten varattu aika loppui kesken ja loput asiat jouduttiin siirtämään seuraavaan päivään. Tästä lupasi Essu kertoa tarkemmin.

Lauantai-ilta oli päivien kohokohta monelle. Parhaat puvut yllään, tukka suittuna ja juhlailme kasvoillaan vaelsi kuuro kansa Hotelli Jukolan ravintolaan.

Aluksi syötiin pieniä voileipiä, sen jälkeen tuli herkullinen pihvi ranskalaisten perunoiden kera ja jälkiruoaksi kahvia tai jäätelöä. Jälkiruoan jälkiruoaksi oli tanssia, josta monet kuurotkin pitävät. Ravintolan toinen sali oli yleisesti avoinna ja siellä oli orkesteri pitämässä huolta musiikista. Ahkerasti me kuurot siellä kuulevain joukossa kävimme tanssimassa, eikä meistä ollenkaan huomannut, että meiltä kuulo puuttuu. Kuulevien lailla me siellä massan keskellä laahustimme, astuimme toistemme varpaille, tönimme toisiamme ja hymyilimme anteeksipyytävästi. Illasta tuli kaikin puolin mukava ja onnistunut.

Seuraavana aamuna jatkui keskeytynyt yhdysmiesten ja kerhojohtajien palaveri. Muutamat alustajat olivat edellisiltana matkustaneet pois, joten joukkomme oli myös vähän pienempi. Palaveri pidettiin tällä kertaa Hotelli Jukolan kokoushuoneessa. Asiaa riitti jälleen moneksi tunniksi.

Klo 14 alkoi Maakuntatalolla Nuorisorieha. Essu piti puheen Nuorisotyötoimikunnan puolesta ja Pappa Remmi toivotti meidät Lahden kuurojenyhdistyksen puolesta tervetulleiksi tilaisuuteen. Lahden nuoret esittivät Hämäläisten laulun, minkä jälkeen yhdessä viitottiin Nuorisoseuramarssi Eijan johdolla. Kuulevien nuorisoseuroilla ja -kerhoilla on omat laulunsa, joita he laulavat joka tilaisuudessa ja näin lauluista tulee heidän »omansa». Nyt yritämme edellä mainitusta reippaasta laulusta saada meidän kuurojen omaa laulua, joka yhdessä viitotaan nuorisotilaisuuksissa.

Lahden nuoret esittivät monenlaista ohjelmaa, jota mielenkiinnolla seurattiin. Päivien toinen järjestäjä, Nuorisotyötoimikunta, toi oman kortensa yhteiseen kekoon. Eija soitti pianolla ja Liisa viittoi laulun »Taivas on sininen ja valkoinen» Ai, että kuinka kuurojen tilaisuudessa pianoa soitettiin, kun ei yleisökään kuule. Harva kuuro on aivan umpikuuro. Kun laulu soitettiin vahvimmalla oktaavilla (siinä kohdassa pianoa, jossa ääni kuuluu kovimpana) kuulivat ja tunsivat hyvin monet äänen ja tahtia, mikä entisestään selveni Liisan viittomisen avulla.

Ohjelmassa viimeisenä oli paneeli, jossa oli 8 jäsentä. Eija toimi puheenjohtajana ja Essu aiheiden alustajana. Keskustelun aiheita kertyi yhteensa viisi: seksi, työelämä, vapaa-aika, kuurojen koulumahdollisuudet (opiskelu) ja yksinäinen kuuro, mutta vain kahta ensimmäistä aihetta ehdittiin käsitellä, sillä aika loppui jälleen kesken. Puheenvuoroja pidettiin ja mielipiteitä vaihdettiin ahkerasti. Myös yleisö oli innolla mukana ja pari henkilöä yleisön joukostakin toi innolla julki omia käsityksiään asioista.

Kahvitauolla oli yleisöllä ollut tilaisuus osallistua tietokilpailuun, jonka kysymykset olivat seinällä nähtävinä. Paneelin jälkeen ilmoitettiin tulokset, minkä jälkeen Pappa Remmi ja Essu pitivät pienen päättäjäispuheen.

Niin oli edessä eron hetki. Monella alkoi kotimatka mielessä ajatus: Tampereella tavataan. Siellä kun pidetään samanlaiset Nuorisopäivät . . .

ja siellä kaikilla varmasti on
mukavaa,
saammeko me nähdä Sinut
mukana?

Marianna

Lokakuu oli kurssikuukausi kerhoissa

Lokakuu muodostui yllättävän vilkkaaksi kurssikuukaudeksi kerhoissa. Tampere ja Jyväskylä ovat kärkitiloilla kurssien järjestämisessä. Mielenkiintoisin kurssi pidettiin Tampereella: sukupuolivalistuskurssi. Tällä kurssilla oli osanottajia peräti 52. Huuliltalukukurssin järjestivät Jyväskylän nuoret. Oikealle suunnalle kerhotyö alkaa asteettain joutua. Valistustyön tärkeys nuorten piirissä aletaan jo ymmärtää. Paljon on vielä tehtävänä. Lukuisten kurssien takia pitävät kuukauden kerhotoimintakilpailussa kärkisijaa Tampere ja Jyväskylä. Vaasan posti toi tiedot, jotka poikkeavat paljon muiden kerhojen toimintaohjelmasta. Siellä kerho on mennyt enimmäkseen liikunnan pariin. Lentopallo näkyy keräävän siellä kaikki nuoret. Tilanne lokakuun toimintakilpailussa muodostui yllättäväksi. Tampere alkaa jo tavoittaa kokonaiskilpailun kärkeä.

Tilanne lokakuussa: 1) Tampere 13,27 pist., 2) Jyväskylä 8,18 pist., 3) Vaasa 5,73 pist., 4) Helsinki 4,15 pist., 5) Turku 0,44.

Kokonaistilanne helmi—lokakuu: 1) Rovaniemi 66,84; 2) Jyväskylä 49,99; 3) Tampere 43,15; 4) Vaasa 32,95; 5) Turku 32,41; 6) Helsinki 22,06.

Lopultakin Vaasasta tulivat tiedot kesäkaudelta ja sitä myötä huomattava pistelisä. Toiminnan kannalta lokakuu oli vilkas. Kuopiosta tuli kerhoketjuumme uusi jäsen. Kuopion kuurojenyhdistys on saanut ensimmäisen alaosaston. Kuopiolaisten nuortenkerho käyttää nimeä »Kalakukkonuoret». Ensiesiintyminen kuopiolaisilla oli osanotto Lahdessa kerhojohtajien palaverissa.

Lokakuun mielenkiintoisin tapaus nuorisotyömme osalta oli Lahden nuorisopäivät. Yllättävän runsaasti joukkoa siellä oli.

Liiton nuorisotyötoimikunnan, yhdysmiesten ja kerhojohtajien palaveri muodostui omana ryhmänä mielenkiintoiseksi tilaisuudeksi. Oltiinhan saman pöydän ääressä koko sakki. Käsittelyn alla oli lukuisia kohteita, joista virisi vilkas keskustelu. Aiheita olivat: nuorisotyön kenttä, liiton nuorisotyön johto, ohjaustyö kerhoissa, nuor-

Mietteitä ja mielipiteitä

MIETISKELYÄ KUURON ONNESTA

Tuli tässä jotain asiaa etsiessä selatuksi vuoden alkupuolen Kuurojenlehtiä ja Viestejä. Huhtikuun numerossa tuli vastaan taas kirpeä puheenvuoro keskustelussa siitä avioliittolain muutoksesta. Tässä ei nyt ole oikeastaan tarkoitus ruveta lisää polemisoimaan vastuusta, joka vanhemmilla on lasten mahdollisesti perimän kuurouden suhteen. Ei kai sentään voida olla eri mieltä että on vastuutonta olla TIETOISESTI välittämättä tosiasioista. Nuoret jotka kiukkuisesti haluavat puolisokseen juuri sen ainoan oikean vaikka molemmilla on kuuroja sisaruksia, ovat tarkan ja yksityiskohtaisen valistuksen tarpeessa perinnöllisyydestä jne. Toisaalta — JUURI TÄLLAISET nuoret ovat kuuron lapsen kannalta olleet lapsuudessaan onnellisimpia — heillä on jo kotona samankaltaista seuraa. He eivät siis voi tajuta mahdollisen kuuron lapsen mahdollista onnellisuuden puutetta samalla tavalla kuin me jotka olemme joutuneet kasvamaan yksin »erilaisina». Joskus tuntuu, että kuurolla, jolla on kuuroja sisaruksia on suorastaan vimma rakastua toiseen samanlaiseen. Ymmärretään niin hyvin toisiaan! On niin hauskaa! Ah, eikö tämä ole onnea? Hyvin monet silti ajattelevat mahdollisia lapsiaan ja vastuunsa tuntien päättävät asioistaan. Eivät kaikki, niin. Onko voimassa ollut laki sitten pystynyt hillitsemään ketään? Oma vastuu tulee tilalle, ei enää voi puolustautua sillä että on »saatu lupa». Oma vastuu on raskas. Siitä pitää vain olla TIETOINEN.

Vaikka eihän minun tuosta pitänyt mitään tuumia. Ajattelin takertua kirjoituksessa esiintyneeseen lauseeseen: »jotkut kuurot voivat olla onnellisia vielä aikuisinakin, mutta se johtuu vain siitä etteivät he ole tavallaan koskaan tulleetkaan aikuisiksi.»

Sitähän minäkin, että mitä tässä kannattaa tulla aikuiseksi kun ei sitten ole lupa olla edes onnellinen! Vakavasti puhuen — ei kai tosissaan voi olla sitä mieltä että ihminen joka, — käyttääkseni Laurintyttären sanontaa — »on oppinut elämään sovussa vammansa kanssa» olisi vähemmän aikuinen kuin sellainen joka aina ja alituiseen tuntee sen painavan, koko ajan muistelee rajoituksiaan — on sen takia tuskainen ja katkera, ei edes uskalla olla onnellinen, koska ei ole »samanlainen kuin muut»? Eikö ihminen joka pystyy aikansa kasvukipujaan kärsittyään hyväksymään osansa ja itsensä — siis »elämään sovussa vammansa kanssa» koko aikaa tuijottelematta aidan taa, että sielläkö se ruoho olisi vihreämpää — ihminen, joka uskaltaa olla jopa onnellinen — eikö hän ole aikuisempi? Mitä hyödyttää sellaisten joilla on sana vallassaan koko aikaa jankuttaa kuinka surkuteltavia he ovat kun eivät muka huomaa omaa surkeuttaan? Eikö ihmisten pikemminkin tulisi kantaa toinen toistensa kuormaa hyväksymisellä ja rohkaisulla? Kuinka voimme odottaa että uskaltaisimme olla tasapainoisia ja onnellisiakin kaikesta mistä onnea voi löytyä, jos meille teroitetaan että se on kehittymättömyyttä? Onko sitten kehittyneempää olla alituiseen tuskainen ja tyytymätön kuin lapsi jolla ei ole samoja leluja kuin rikkaan naapurin lapsilla?

Kuuron itsetunto ja itseluottamus ovat asioita joita tulisi järkevästi vaalia — en nyt puhu kritiikittömyydestä. Onko hänen oikeuttaan olla aikuinen ja silti onnellinen, syytä ruveta mestaroimaan? Tuskan tunteminen tämän maailman epäkohdista, myös ihmisten vastuuttomuuden aiheuttamista, on hengen rikkautta sekin ja sitä tunteva voisi tavallaan olla onnellinen pystyessään sitä tuntemaan, ollessaan ihminen hänelle kuuluvalla tavalla. Miksi siis onnellisuutta tuntemaan pystyvän ihmisen olisi kiellettävä tämä rikkautensa, — ettäkö miellyttäisi ympäristöään joka aina odottaa että poikkeavan on oltava joko omituinen tai onneton? Onko onni mikään ihmisten silloin tällöin toisilleen myöntämä armopala? Eikö näkemys pikemminkin kehoita luopumaan kaikesta kasvamisen yrittämisestä, turvautumaan välinpitämättömyyden ja hengen laiskuuden onneen?

Miksikä nyt oikeastaan takertua tuohon yhteen lauseeseen? Luin aikaisemmin Viestistä past. Savisaaren kirjoitelman »Kuuron onni, onko sitä?» ja yritin aihetta mietiskellä omilta näkökohdiltani. Kuuron onni? Onko se jotain ihmeellistä sitten? Eikö kuuron ihmisen onni ole vain i h m i s e n oikeutta ja mahdollisuutta onneen? Vai pitääkö siihenkin pyytää kuurona erikoislupa kuin ajokorttiin? Useimmissa kohdissa tämän kirjoituksen näkemykset kylläkin ovat sellaisia että teki mieli lähettää kirjoittajalle kiitoskirje asiaan paneutumisesta. Kuitenkin teki taas mieli takertua yhteen lauseeseen. Miksi kuurokaan asettaisi onneaan erityisesti lapsiinsa? Miksi näin: kun itsellämme ei ole mahdollisuuksia, katsomme lapsiimme — hän on sen tekevä! Eivät kai lapsemme ole meille mitään velkaa vain sen takia että olemme kuuroja? Kaikki rakastavat vanhemmat kai ajattelevat: kunpa hänen elämänsä olisi hyvä, parempi kuin minun! Onko syytä asettaa onnellisuuttaan miltään osalta lastensa v a r a a n? Eikö parempi olisi elää niin että olemme onnellisia lapsistamme mutta emme odota että he t e k i s i v ä t meidät onnellisiksi?

Ehkä kirjoittaja tarkoitti meidän iloitsevan siitä että lapsillamme voi olla paremmat mahdollisuudet kuin meillä. Mutta olen monesti huomannut että ajattelemme näin: »hän on kuuleva ja hän on läheinen. Hän korvaa minulle sen ymmärtämyksen puutteen jota muut kuulevat osoittavat kuurouttani kohtaan.» Tekeekö tällainen odotus ketään onnelliseksi? Lapsemme voivat antaa meille oman ymmärtämyksensä tuoman onnen mutta he eivät ole vastuussa muiden kieltämästä. — Emmekä me k a i k k i edes pysty kasvattamaan heitä ymmärtämiseen, emme odotuksellamme, emme luottamuksellamme, varsinkaan emme vaatimalla sitä. Tekee mieli taas käyttää »suuta suurempata» eli viisaamman sanoja: »Ei pakottaa voi laupeutta lainkaan. Kuin vieno sade taivaasta se alas maahan tiukkuu, kaksin kerroin siunattuna: se siunaa antajan ja ottajan.» (näyt. Venetsian kauppias).

Mietiskelyä yrittäneenä

Kaisa Koo

---

ten kulttuuripäivät, kerhojen taloudellinen asema, sekä vuoden 1970 toimintasuunnitelma ym. ym. Kipeimmäksi epäkohdaksi todettiin matkaavan nuoriso-ohjaajan puute. Kerhojohtaja ja toimihenkilökoulutusta kaivattiin. Kurssimuotoisena se kävisi päinsä. Kritiikki kohdistui myös kulttuuripäiviin. Nykyisessä laajuudessa kulttuuripäivät vastaavat tarkoitustaan. Allekirjoittanut joutui tavan takaa altavastaajaksi kulttuuripäiviä koskevissa kysymyksissä, jotka kohdistuivat arvostelutuomaritoimintaan, yhdistystenväliseen kilpailuun, kilpailusääntöihin, palkintoihin, tuloskuulutukseen ym. Totean vain monien kysyjien hyvin perehtyneen esillä oleviin asioihin. Kaikesta huolimatta mukava palaveri.

Kaikille nuorisotyötä tekeville kerhoille ja yhdysmiehille hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta toivottaa

Kerhomies

HUPIPALSTA

KUOPION KUULUMISIA

Savonmaan eli Suomen kunniakkaassa pääkaupungissa (? toim. huom.) Kuopiossa toimii vireä kuurojen yhdistys, joka ei nuku Ruususen unta kuten yleisesti luullaan.

Syy siihen, ettei lehtemme sivuilla ole ennen näkynyt Kuopion kuulumisia on se, että yhdistyksessä ei ole ennen ollut sujuvaa kynänkäyttäjää, joka rohkenisi käyttää sanan säilää ja saada ehkä vihat niskaansa.

Nyt Repolainen alkaa käyttää kynäänsä.

Yhdistyksemme keulakuva Jussi Laaksonen onkin heppu jollaista saa hakea silmät ristissä muiden yhdistyksien puheenjohtajien laumasta. Jussin lanttu leikkaa erinomaisesti ja hän osaa panna muille liikettä tossuihin. Puuhakkaan puheenjohtajamme ansiosta on vihdoinkin tänne Suomen keskipisteeseen perustettu Nuorten kerho.

Jotkut syrjäpaikkakunnat taitavat ylpeillä, että heillä on ollut nuorten kerho jo useita vuosia. Varmaankin nämä perustajat ovat lähtöisin kalakukkojen mailta. (Eikö niin, rakas lukija?)

Kerran syyskuussa liiton kerhomies Esko Sänkiniemi kävi kuululla kesäkodillamme Laivonsaaressa tärkeillä asioilla. Kummia kuului, sillä hän oli useaan otteeseen yrittänyt saada yhteyttä meihin yhdistyksen nuoriin, mutta huonolla onnella. Ehkäpä ajatellulla yhdysmiehellä tuli uskon puute asiaan? Viisaasti tehty kerhomiehen puolelta yhteyden otto Laaksos Jussiin, sillä asiat alkavat näin sujua eteenpäin, vaikkakin on kovin kaita ja kivinen tie näin alussa.

Kuten rakas lukija ehkä huomaa on täällä Suomen keskipisteessä vallan vireää väkeä. Uuden saunamme rakentamiseen käytimme melkein tuhat talkootuntia. Tuloskin on vertaansa vailla. Ainoastaan yksi pikkuruinen virhe sattui rakennushommassa, mutta se ei johtunut keulakuvastamme, vaan sen saa päätellä kukin itse miten osaa. Tervetuloa saunomaan Niittyrannan uuteen saunaan. Takuulla jokainen turisti huristaa ulvoen ulos suoraan Kallaveteen.

Kunhan rahaministerimme Sarvipää saa pennosia pussiinsa, niin kesäkotimme laitetaan loistokuntoon. Silloin paljon puhuttu Malminharju jää toiseksi.

Mikähän Kuurojen Liiton hallitusta vaivaa, kun vain suunnittelee kurssikeskusta, mutta näkyvää tulosta on hyttysen kakan verran? Taitaa vaivata liiton hallitusta suuruuden hulluus ja oma tärkeys on johtajille lähinnä.

Muuten Malminharjun juhannusjärjestelyt taisivat mennä pusikkoon itsetärkeyden vuoksi. Toivottavasti saadaan entinen nimi Löökinpelto takaisin kunniaansa, sillä naapureilta on turha tiedustella Malminharjua.

Taisin poiketa sivuun Kuopion kuulumisissa, mutta täytyy hieman ojentaa liian itserakkaita liiton herroja.

Yhdistyksemme kokoontuu talviaikaan säännöllisesti kuurojen koululla joka toinen pyhäpäivä. Silloin syntyy liikettä jäseniin, kun uutiset vaihdetaan ja tuttuja tavataan. Meidän kannaltamme on koulun johtajatar erittäin suopea, sillä kokoontumispaikka on ilmainen ja saamme myös käyttää juhlasalia tarpeen vaatiessa. (Tällaisissa tilanteissa muiden yhdistysten jäsenet käyttävät WC:tä mutta kait Kuopiossa on toiset tavat. Toim. huom.). Kunhan nuorten kerho, jonka nimeksi hyväksyttiin yksimielisesti Kalakukko Nuoret, (Nimi »ontuu» hieman, oikea muoto olisi joko Kalakukkonuoret tai Kalakukko-Nuoret. Yhtä hyvä on Nuoret Kalakukot. Toim. yst. huomautus.) pääsee alkuhankaluuksien ohi, niin alkaa tapahtua jos jotakin.

Hyvää vointia syrjäkulmille täältä Savonmaasta, jossa kynä liikkui Repolaisen käpälissä.

»Repolainen»

Shakkia

KUULUMISIA SHAKKILIITOSTA

Tämä vuosi on pian kulumassa loppuun ajattomuuden silmien eteen. Tavallisesti tällainen aika on niinkuin tilinteon aikaa. Siinä mielessä joutuu miettimään riittääkö ideakopista ainesta vuoden viimeiseen kuulumiseen. Viime aikoina on allekirjoittaneen kirjoituskone harvoin ollut kylmänä. Vuosi on ollut pitkä ja siihen on sisältynyt moniakin tapahtumia. Vuoden varrella on ollut ilahduttavaa todeta eurooppalaiseen tyyliin, että meidänkin maassamme shakkipelin harrastus on ollut noususuunnassa. Aina on ollut shakkikilpai-

REPOLAISELLE

Tervetuloa lehtemme avustajakaartiin. Huomauttaisin ystävällisesti, että yleisen tavan mukaan on toimitukselle ilmoitettava oikea nimi ja osoite, vaikka käyttäisikin nimimerkkiä. Nimettömät kirjoitukset joutuvat paperikoriin. — Mitä tulee siihen itsetärkeyteen jne. niin eiköhän tässä jutussanne »pata soimaa kattilaa», varmasti moni ajatteleva lukija löytää sitä »mustaa kylkeä» enemmän sieltä Kuopiosta päin. Täytynee hyväksyä, sillä kaiketi piikittely ja kehuminen kuuluu savolaiseen luonteeseen. Hyvähän sekin on tietää, nyt ymmärtää ottaa kaasunaamarin mukaan Kuopioon matkustettaessa, sanotaanhan, että »liika kehu haisee». — Nuortenkerhoja eri paikkakunnille ovat muuten perustaneet karjalaiset, Tampereella rouva Martta Kattainen ja Helsingissä rouva Aura Ahlbäck.

Toimitussihteeri

lut alulla missä milloinkin ja kilpailuissa runsaasti iloisia osanottajia. Jokainen pelaaja on yrittänyt parastaan ja pannut paljon painoa kykyjensä kehittämiseen. Edistyminen shakissa palkitsee kyllä; pääsee muuttamaan ylempään luokkaan. Sananlasku sanookin: »Tyvestä puuhun noustaan».

Melko tuoreessa muistissa ovat vielä ne viime pääsiäisen aikaan Turussa pidetyt A-, B- ja C-luokkien mestaruuskilpailut. Kaikissa sarjoissa siirtyi voittaja luokkaa ylemmäksi. Hämeenlinnalainen A-luokan voittaja Martti Salli pääsi M-luokan koepelaajaksi. Turkulainen Erkki Hannula oli voittanut A-luokassa v. 1967—68, joten hänkin sai korotuksen M-luokkaan koepelaajaksi. Shakkiliiton mestaruuskilpailuissa 31.10.—2.11. oli mukana 7 pelaajaa, myös edellämainitut koepelaajat, jotka pärjäsivät oikein mukavantuntuisesti ja pääsivät M-luokkaan. Ensi vuoden A—C-luokkien mestaruuskilpailuista odotamme A-luokan voittajaa M-luokan koepelaajaksi. Kuurojen Shakkiliiton Suomen mestaruuskilpailut järjestetään liiton toimesta ensi vuonna toukokuussa helluntaipyhien aikaan. Nämä kilpailut ovat siis ennen shakin joukkue MM-kilpailuja.

Pohjanmaan shakkikilpailut on myöskin huomioitu hyvänä yhteisenä kuviona shakkipelikilpailujen joukossa. On erinomaista ja jopa yllättävää, että sieltäkin päin nousee kykyjä. Mutta eräs asia on Seinäjoen Shakkikerholta jäänyt täyttämättä, kerho ei ole lähettänyt shakkiliiton taloudenhoitajalle huhtikuussa järjestämiensä Pohjanmaan shakkikilpailujen lupamaksua, 8 markkaa. Vaasan Shakkikerholta liittoo odottaa viime syksynä pidetyistä pikashakkikilpailuista 8 markan lupamaksua + 10 % huviveroa. Taitaa olla niin, että joulupukki tuopi ne rästiin jääneet lupamaksut shakkiliiton taloudenhoitajalle.

Shakkiliiton vuosimenoihin tarvitaan aina varoja ja tällä hetkellä kipeämmin kuin muulloin shakin joukkue- MM-kilpailujen ollessa ovella. Ulkomaille lähetettävien ja sieltä tulleiden kirjeiden kääntämisestä ei selvitä pikkurahalla.

Ja lopuksi — Suomen Kuurojen Shakkiliiton johtokunta pyytää kiittää shakkikerhon johtomiehiä riuskasta toiminnasta shakkipelin hyväksi tämän vuoden aikana.

Hyvää Joulua toivottaen

Edvard Saarinen

MOOTTORIPALSTA

KA:n SYYSKOKOUS

KA:N SYYSKOKOUKSEN TEEMANA OLI KUUROJEN KANSAINVÄLISEN AUTO- JA MOOTTORILIITON (FIAMS) RAHASTOTILIN KARTUTTAMINEN

Kuurojen Autojärjestön 1968 vuosimaksunsa suorittaneille 92 jäsenelle toimitettiin 23.10. kirjeitse kutsu syyskokoukseen, koska jo ennalta arvailtiin, ettei Kuurojen Lehti N:o 11 ehtisi perille ennen 9 päivää marraskuuta.

Hallituksen työvaliokunnan toiminta- ja kilpailusuunnitelma esitettiin ja hyväksyttiin. Uudenmaan Kuurojen Moottorikerhon ehdotuksesta syyskokous vahvisti kilpailut jäärata-ajon Suomen mestaruudesta pidettäväksi ensimmäistä kertaa helmikuussa 1970. KA on todennut viime talvena Soukassa talvikeliajon välttämättömyyden, kehittäen taitoa talviliikenteessä. KA:n kevätkokous 1970 talviajo- ja liikennekilpailuineen päätettiin järjestää Lahdessa. Ruotsin Kuurojen Moottoriliitto järjestää vuorostaan ST-ajokilpailun kesäkuussa, koska asiasta sovittiin Forssan Leppilammella.

Turun Kultaseppä Oy on KA:lle lahjoittanut pokaalin, palkintona vuoden 1970 parhaalle kuuroautoilijalle, joka on esimerkillisenä ja tunnollisena automiehenä tai -naisena liikenteessä ja kaikissa järjestetyissä kilpailuissa kerää eniten pisteitä.

Ehdotus jäsenmaksun korottamisesta ja kalenterin rajoittamisesta aiheutti puheenvuoroja ja päädyttiin äänestyksessä pitää ne entisellään. Jäsenet saavat edelleen ilmaiseksi kalenterin ja moottorilehden. Sen sijaan vahvistettiin, että jäseniltä peritään FIAMS:lle liittoveroa 2 markalla vuoden alusta lähtien.

FIAMS:n liiton perustamisen takia KA:n hallitus esitti syyskokoukselle oman järjestön nimen muuttamista — Suomen Kuurojen Autojärjestöksi, josta käytetään kokouksissa ja kilpailuissa lyhennystä KA. Muutos hyväksyttiin erittäin tarpeellisena, joten se vahvistetaan 1970 kevätkokouksessa.

Viime kevätkokouksessa täydennetyn hallituksen erovuoroisiksi jäseniksi arvottiin ja valittiin 2-vuotiskaudeksi seuraavat henkilöt: Risto Metsämäki, Uuno Mustamäki ja Eero Honkavaara, joka oli erovuorossa valittiin uudelleen. Sihteeri Risto Väisäsen kieltäydyttyä hallituksen jäsenyydestä, valittiin hänen tilalleen Tapani Laurila.

Välittömästi kokouksen jälkeen KA:n hallituksen jäsenten keskuudessa valittiin Osmo Entelä uudelleen puheenjohtajaksi, Risto Metsämäki varapuheenjohtajaksi, joka tilapäisesti hoitaa sihteerin tehtäviä, rahastonhoitajaksi Eero Honkavaara uudelleen. Muina hallituksen jäseninä ovat Hannu Suuronen, Pentti Thilman, Veikko Sundell, Ahti Ahonen, Arvi Tolpo, Uuno Mustamäki ja Tapani Laurila sekä varajäseninä Mauri Petäjäinen ja Lauri Kannisto.

KA:n kansainväliseksi jäseneksi hyväksyttiin Michael Francois Brysselistä.

Mainittakoon, että Belgradissa, Jugoslaviassa 15.8. 1969 FIAMS:n autokongressissa valittiin Vladimir Buberle Tshekkoslovakiasta liiton ensimmäiseksi puheenjohtajaksi, Josef Francois Belgiasta varapuheenjohtajaksi, Heinrich Schaufelberger Sveitsistä pääsihteeriksi, Karl Suter Sveitsistä rahastonhoitajaksi sekä presidiumin jäseniksi Osmo Entelä Suomesta ja Peter Funke Länsi-Saksasta. Suuri kansainvälinen kuurojen autokongressi ja taitoajokilpailut pidetään Pariisissa 29.7.—5.8. 1971.

Uudenmaan Kuurojen Moottorikerhon 8.11. järjestämässä moottori-illassa oli yli 50 kuuromotoristia ja asianharrastajia. Taljan ja Autoklubin liikenneopetuksesta ja Jyväskylän Suurajoista esitettiin filmi ja Soukan ST-ajon palkinnot jaettiin, grillimakkaroita maisteltiin sekä tanssittiin.

KA:n kuutamoajon 9.8. 1968 voittajapari Pentti Thilman ja Kalevi Ikävalko kävivät palkintomatkalla Kööpenhaminassa 4—8.11. O. E.

Urheiluosastoon tarkoitetut kirjoitukset ja ilmoitukset on lähetettävä edellisen kuukauden 7 päivään mennessä os.: Kuurojen Lehti, Lokero 62, H:linna.

TOIVOTAMME KAIKILLE SKUL:N JÄSENSEUROILLE JA NÄIDEN JÄSENILLE HYVÄÄ JOULUA JA ENNÄTYSRIKASTA VUOTTA 1970.

SKUL:n liittojohtokunta

Turun Kuurojen Urheiluseura Valpas ry:n 60-vuotishistoriikki

Joulukuun 1. päivänä 1969 on tullut kuluneeksi 60 vuotta Turun Kuurojen Urheiluseura Valpas r.y:n perustamisesta. Luokaamme nyt katsauksemme seuran perustamisvaiheisiin kuuden vuosikymmenen taakse.

Tämän vuosisadan alkupuolella saivat monet kuurot miehet ja naiset urheilukärpäsen pistoksen. He harrastivat urheilua ja voimistelua kuurojenyhdistystensä tukemina ja niiden suojissa, jonne he kokoontuivat tavatakseen kohtalotovereitaan. Vuosina 1904—1910 oli silloisen Turun Kuuromykkäinyhdistyksen puheenjohtaja kuuromykkäinkoulun opettaja, maisteri Edvard Lück, joka oli myös innokas urheilumies. Hän osti yhdistyksen urheiluintoisille jäsenille ensimmäiset urheiluvälineet, pallon, kuulan, keihäät ym. Kuurot harrastivat juoksuja, hyppyjä, heittoja, painia, voimistelua ym. urheilua pelkän innostuksen varassa. Maisteri Lück palkkasi heille valmentajat, lehtori A. Blombergin ohjaamaan miesten ja neiti L. Lindroosin ohjaamaan naisten voimistelua. Miesten harjoitukset pidettiin Ruotsalaisen Reaalilyseon salissa ja naisten vastaavat olivat kuuromykkäinyhdistyksen huoneistossa, Horttokuja 2. Kesällä 1908 muutti Turkuun kaksi urheilumielistä kuuroa, Hannes Kivistö Helsingistä ja August Helminen Tampereelta. He panivat merkille turkulaisten urheiluinnostuksen ja kehoittivat heitä perustamaan itselleen urheiluseuran, niinkuin Helsingissä oli jo vuonna 1904 ja Tampereella vuonna 1908 tehty. Syksyllä 1908 kokoontuivat useat kuurot miehet yhdistykselle keskustelemaan urheiluseuran perustamismahdollisuuksista. Kuultuaan heidän aikeistaan maisteri Lück suuttui ja vastusti urheiluseuran perustamista yhdistyksen puheenjohtajan tehtävistä eroamisensa uhalla, koska hän halusi mieluummin johtaa urheilutoimintaa yhdistyksen nimissä. Kuurot urheilijat tyytyivät puheenjohtajan päätökseen, mutta vain vuodeksi, sillä marraskuussa 1909 kävi innokas urheilumies, Janne Seppälä (Lehtimäki) opettajansa maisteri Lückin luona neuvottelemassa urheiluseuran perustamisesta. Neuvottelut johtivat myönteiseen tulokseen ja maisteri Lück kiinnitti yhdistyksen ovelle ilmoitukseksi kutsun saapua kokoukseen joulukuun 1. päivänä 1909 kello 7 ip. Kutsua noudatti 15 kuuroa miestä. Maisteri Lück toimi kokouksen puheenjohtajana ja kokouksessa lausuttiin Turun Kuuromykkäin Urheiluseura Valppaan syntysanat. Sen ensimmäiseen hallitukseen tulivat Janne Lehtimäki, Elias Savisaari, Kalle Järvinen, Armas Vilkki ja Viktor Kallio. Puheenjohtaja Janne Lehtimäki laati seuralle säännöt, jotka olivat voimassa kauan, vaikka niitä ei vahvistettu virallisesti. Yhdistys lahjoitti uudelle urheiluseuralle urheiluvälineet ja toiminta vilkastui huomattavasti. Seura järjesti ensimmäiset kilpailunsa, yleisurheilukilpailut Urheilupuistossa ja painikilpailut Linnankatu 2 vuonna 1911. Viktor Kallio toi ensimmäisenä seuralleen kultamitalin osallistumalla Tukholmassa vuonna 1912 pidetyn Pohjoismaiden kuurojen kongressin yhteydessä järjestettyihin painikilpailuihin.

Vuoden 1914 elokuussa syttynyt maailmansota lamautti urheiluseurojen toiminnan. Poliittiset vallanpitäjät julistivat urheilun ja voimistelun pannaan, koska he pitivät niitä sotilaallisina harrastuksina. Sodan päätyttyä vilkastui toiminta uudelleen ja seuralle laadittiin uudet yhdistyslain mukaiset säännöt. Vuonna 1920 seura liittyi vastaperustettuun Suomen Kuuromykkäin Urheiluliittoon.

Seuralla on ollut useita hyviä urheilijoita riveissään 60-vuotisen olemassaolonsa aikana. Heistä mainittakoon edelläkerrotun Viktor Kallion lisäksi veljekset Janne ja Urho Lehtimäki. Janne Lehtimäki tunnettiin hyvänä pikajuoksijana, joka kilpaili menestyksellisesti myös kuulevien kisoissa. Urho Lehtimäki piti hallussaan useita hiihtomestaruuksia 1920- ja 1930-luvuilla. Hänet valittiin myös hoitamaan luottamustehtäviä SKUL:n hallituksessa, toimien mm. parikymmentä vuotta SKUL:n puheenjohtajana. Paavo Niinikangas tunnettiin pitkien matkojen juoksijana, joka toi kolme kultamitalia kuurojen maailmankisoista ja otti nimiinsä kuurojen maailmanennätykset 5000 ja 10.000 metrin juoksuissa. Sulo Rannikko kunnostautui monissa urheilulajeissa. Mauno Lepistö juoksi useita Suomen ennätyksiä ja kaksi epävirallista ME:tä. Seuran mestariurheilijalegioon mahtuvat vielä juoksija Kalevi Kuningas, ME-seiväshyppääjä Erkki Keski-Levijoki, maratoonari Paavo Palmu, juoksija Tuure Wallenius ja monet, monet

SKUL:n toiminnanjohtajan toimi julistetaan halukkaiden ja tehtävään pystyvien henkilöiden haettavaksi. Toimi on sivutoimi ja hakijalta edellytetään hyvää kirjallista esitystaitoa sekä kokemusta urheilu- ja järjestötyössä. Hakemukset palkkatoivomuksineen 31.12. 1969 mennessä os.: Suomen Kuurojen Urheiluliitto r.y., Siilitie 5 P 204, Helsinki 80.

muut. Naisurheilijoista voidaan mainita Martta Nieminen ja sisarukset Anja (Keski-Levijoki) ja Maire Onatsu. Nykypolven urheilijoista erottuvat edukseen keihäänheittäjä Simo Kujala, kuula- ja kiekkomies Olavi Kaisanlahti, voimistelijat Antero Kivi ja Jari Kuusinen.

Kuurojen Ammattikoulun perustaminen ja sen toiminnan alkaminen vuonna 1948 vilkastutti seuran toimintaa ja lisäsi sen jäsenmäärää. Osa heistä edusti Valpasta eri kilpailuissa ammattikoulussa oloaikanaan ja muutamat olivat mukana seuran hallituksessakin. Useat heistä ammattikoulun läpikäytyään muuttivat takaisin kotipaikkakunnilleen ja sovelsivat seurassa saamaansa oppia käytännössä, kun heidät valittiin kotipaikkakuntansa urheiluseurojen hallituksiin. Oli Valppaalle onneksi, että varsin suuri osa heistä jäi asumaan pysyvästi Turkuun.

Vuonna 1951 seuran nimi lyhennettiin Turun Kuurojen Urheiluseura Valppaaksi ja seura rekisteröitiin itsenäiseksi yhdistykseksi toimittuaan yli neljä vuosikymmentä kuurojenyhdistyksen alaosastona.

Seuran palkintokaapin sisältö kertoo useista menestyksellisistä kilpailuista kuuden vuosikymmenen ajalta. Useat tunnetut kuurourheilun tukijat ovat lahjoittaneet pokaaleita, jotka sitten ovat voitokkaan kamppailun jälkeen löytäneet paikkansa palkintokaapissa. Niistä mainittakoon taiteilija Sävele Angervon lahjoittama »Hiihtäjä»-taulu, hammasteknikko Sulo Tyyniahon lahjoittama pokaali ja herra Carl-Erik Martolan lahjoittama pienoispatsas. Seuran ensimmäisen puheenjohtajan Janne Lehtimäen palkintokokoelma on myös palkintokaapissa.

Seura on järjestänyt useita kansallisia ja kansainvälisiä eri urheilulajien kilpailuja ja toiminut SKUL:n mestaruuskisojen järjestäjänä ja lähettänyt osanottajia muualla maassamme pidettyihin liiton mestaruuskilpailuihin vuosittain. Valppaan koripallojaosto on osallistunut menestyksellisesti myös kuulevien koripalloilun sarjaotteluihin. Nykyisin on seura myös kiinteistön omistaja, sillä vuonna 1963 valmistui osaksi jäsenten talkootyön, osaksi lahjoituksien ja pankkilainojen turvin urheilumaja saunoineen Kakskerran Kierlässä sijaitsevalle yli 5000 m²:n rantatontille. Vuosien kuluessa urheilumajaa on paranneltu ja nyt siellä on lentopallokentät ja uimala laitureineen. Siellä on pidetty monia tilaisuuksia ja jäsenet ovat käyneet virkistymässä urheilumajan saunan löylyissä.

Seuran puheenjohtajina ovat olleet:

Janne Lehtimäki 1909—1910, Armas Vilkki 1911—1913, Elias Savisaari 1914—1918, Bernhard Kaski 1919—1920, Janne Lehtimäki 1921—1922, Bernhard Kaski 1923—1928, Urho Lehtimäki 1929—1930, Ilmari Vuorinen 1931—1932, Janne Lehtimäki 1933, Urho Lehtimäki 1934—1941, Oskari Liikkanen 1942, Paavo Palmu 1943, Oskari Liikkanen 1944—1946, Edvard Saarinen 1947, Albert Forssell 1948—1949, Matti Seppänen 1950, Tauno Väisänen 1951—1961, Erkki Keski-Levijoki 1962—1968, Erkki Yli-Petäys 1969—.

Sihteereinä ovat toimineet:

Elias Savisaari 1909—1916, Bernhard Kaski 1917—1918, Elias Savisaari 1919—1929, Bernhard Kaski 1930—1931, Elias Savisaari 1932, Edvin Raitanen 1933, Janne Lehtimäki 1934—1935, Maria Lehtimäki 1936, Janne Lehtimäki 1937—1940, Otto Heiskanen 1941, Paavo Palmu 1942, Edvard Saarinen 1943, Anja Salovaara 1944—1945, Aili Eevonen 1946, Anja Heinrichs 1947, Kerttu Palmunen 1948—1949, Taimi Putkonen 1950, Boris Ström 1951, Edvard Saarinen 1952, Orvokki Heinonen 1953, Erkki Yli-Petäys 1954—1966, Pauli Mikola 1967, Eero Asikainen 1968—.

Niistä viidestä miehestä, jotka valittiin perustavassa kokouksessa joulukuun 1. päivänä 1909 Valppaan ensimmäiseen hallitukseen, on enää elossa vain kaksi, Elias »Pappa» Savisaari ja Armas Vilkki. He viettävät nykyisin eläkeläisen päiviään Åvikin kuurojenkodissa.

Seuran nykyiseen hallitukseen kuuluvat Erkki Yli-Petäys puheenjohtajana, Erkki Keski-Levijoki varapuheenjohtajana, Eero Asikainen sihteerinä, Taisto Leino rahastonhoitajana, Sauli Isomäki jäsenkirjurina, Pentti Kostiainen ja Maire Onatsu salkuttomina jäseninä.

Eero Asikainen

SKAS:n juhla-ammunnat

SKAS:n 5-vuotisjuhlakilpailut pidettiin lokakuun 4—5 päivinä Viikinmäen ampumaradalla pohjoismaisena ampumakilpailuna. Tulokset:

Pienoiskiväärikilpailu, 60 ls. mak. 1) Sulo Ikola, Suomi 575 p., 2) Pentti Laurila, Suomi 572 p., 3) Anders Lundvall, Ruotsi 548 p., 4) Alvar Gustavsson, Ruotsi 523 p., 5) Stig Jakobson, Ruotsi 484 p.

Joukkuekilpailu: Ruotsi 1555 p., Suomi 1147 p.

Pienoiskiväärikilpailu, 3x40 ls.: 1) Sulo Ikola, Suomi 378+319+290=987 p., 2) Pentti Laurila, Suomi 383+326+271=980 p., 3) Anders Lundvall, Ruotsi 358+305+253=916 p., 4) Matti Liinapuro, Suomi 372+287+233=892 p., 5) Alvar Gustavsson, Ruotsi 341+261+220=822 p., 6) Stig Jakobson, Ruotsi 322+254+201=777 p.

Joukkuekilpailu: Suomi 2859 p., Ruotsi 2515 p.

P.L.

SEURATOIMINTAA

KOKKOLAN Kirin pikkujoulujuhla on joulukuun 14 päivänä klo 13 seurakuntatalossa Torikatu 41. Pukki vierailee.

OULUN Ryhti järjestää uudenvuoden valvojaiset joulukuun 31 päivänä klo 19 Kuurojen talossa Koskitie 19 A. Riemullista ohjelmaa.

HÄMEENLINNAN Häli r.y. järjestää uudenvuoden vastaanottajaiset Markkulassa 31.12. klo 20.

OULUN Ryhti r.y:n vuosikokous on tammikuun 11 päivänä klo 13 Kuurojen talossa. Lauantaina 10.1. klo 19 on illanvietto. Jäsenten toivotaan runsain joukoin osallistuvan illanviettoon ja vuosikokoukseen.

MIKKELIN Kuurot Urheilijat r.y:n vuosikokous on tammikuun 18 päivänä klo 12 Kuurojen talossa Akkavuorenkatu 5.

HÄMEENLINNAN Häli r.y:n vuosikokous on tammikuun 18 päivänä klo 13 Markkulassa.

LAHDEN Kuurot Urheilijat r.y:n sääntömääräinen vuosikokous on tammikuun 18 päivänä klo 13, Lahden Kuurojen Yhdistyksen huoneistossa Launeenkatu 9 B 33.

HELSINGIN Kuurojen Urheiluseura Hero r.y:n sääntömääräinen vuosikokous on tammikuun 10. päivänä klo 19 HKY:n huoneistossa.

TIDSKRIFT för DÖVA

N:o 12 1969

Julen 1969

För Julens Herre fanns det inte plats i härbärget. Han föddes bland fattiga. Detta kan inte vara utan betydelse . Han ville speciellt komma till dem, som inte har världsliga rikedomar och jordisk makt, till de glömda och ensamma.

Vi lever i dag i en välfärdsstat, i överflöd. Man talar om en kommersiell jul, och inte utan orsak. Under två decennier har läget storligen förändrats. När vi gamla och medelålders var barn var det annorlunda. Vi var glada över att ha något att ställa fram på julbordet och över att kunna köpa julklappar åt släktingar och vänner. Låt oss tacka för och vara glada över allt denna dagens goda, men låt oss göra det ödmjukt och med en undran om allt står rätt till.

Det talas mycket om tredje världen. Det finns människor, som dör i svält och brist. Även om man enligt endel talar alltför mycket om detta, är det inte illa. Vi borde inte för en stund få glömma vår nästa överallt i världen.

Inte heller i vårt land lever alla i överflöd. Det finns sådana som inte får arbete, sådana som inte kan arbeta, och sådana som inte vill arbeta. Det finns människor och familjer, som inte har mycket att ställa fram på julbordet, som lever i materiell brist. Många säger att kommunen och församlingen nog tar hand om dem. Kanhända, men vi ansvarar alla för dessa våra medmänniskor. Vi döva har speciellt ansvar för vår döva nästa. Behöver våra döva medmänniskor kanske denna jul något av oss som har det materiellt bättre.

Många av oss lever i materiellt välstånd, men ändå tycks någonting saknas. Vi klarar av julen till det yttre, men julens budskap, dess syfte, varför den firas, blir oklart. Fattigdomen finns kring de dignande borden. Det finns inte något att ge barnen, inte vägkost, som de kan leva på när vi inte mera finns eller när vi inte mera behövs.

Jesus kom till de fattiga. Om julen kommer han även till vårt hem, om vårt hjärta är fattigt och vi har ett bedjande sinne. Det materiella är endast yttre glans, Jesus ser våra djupaste tankar och ser vår högsta önskan.

Det sägs, att människornas beklämning inte minskat då välståndet stigit, tvärtom. Den enskilda människans problem är mångahanda, de mänskliga relationerna är skadade, de egna förhoppningarna har inte uppfyllts, i det förgångna finns felaktiga beslut och orätta handlingar. Mitt i julstöket och överflödet finns en känsla av tomhet, ledsnad, beklämning. Just till sådana misslyckade och fattiga vill Julens Herre komma med förlåtelse och frid.

Julen firas för att vi var och en skall inse och fattiga ta emot det goda budskapet, för att vi för vår del inte skall glömma dem, som saknar bröd, hälsa, frid och ro i hjärtat.

Tomas kåserar

Tuomas som är hård på att resa land och rike runt, vill berätta vad han såg och upplevde i Budapest. Tuomas var på besök i Ungern i andra ärenden eller på en tjänsteresa med sju andra gossar. En kväll på Leningatan såg han något han ofta sett nu och då. I gathörnet stod 6 män och diskuterade på teckenspråket dagens nyheter och annat sådant. Tuomas sade genast åt kamraterna att nog kan man tala med de där och t.o.m. mycket bättre än med de vanliga ungrarna, ty ungerska det förstår inte finländarna. Kamraterna tittade på medan Tuomas slöt sig till ovannämnda sällskap. Och inte behövde han stirra på dem länge innan de började undra att vad är det där för en. Tuomas började också teckna, varvid gossarna förstod att en för dem okänd döv kommit från något annat håll i världen till denna vackra stad vid Donau. Efter en kort presentation var vi på det klara med läget och kom överens om att Tuomas om ett par dagar besöker de dövas klubb. Tuomas ingenjörskamrater förvånade sig över hur internationellt teckenspråket är.

Dövföreningen i Budapest är rätt nära centrum i ett höghus, där för döva och hörselskadade reserverats en lokal på flere rum. Kvällen var en vanlig umgängeskväll utan desto mera program . När Tuomas berättade att han var från Finland, leddes han genast till ledarna. Dessa var dock inte de som Tuomas träffat på gatan ,utan ledare för de hörselskadades grupp. Både hörselskadade och döva, var alltså under samma tak, men dock inte tillsammans. De hörselskadade repeterade ett skådespel i festsalen och spelade några spel i ett annat rum. Ingen av dessa tecknade och knappast kunde de ens teckenspråket . Därför var det ganska svårt att samtala med dem, även om vilja nog fanns hos båda parter. All kommunikation skedde genom talavläsning.

I baren, dvs. i det tredje rummet, fanns de vänner Tuomas träffat, de döva. Samtalet som gick på teckenspråket var livligt. I små grupper diskuterades världens under, och berättades historier alldeles som hos oss. Ledarna hade sina egna kontorsutrummen ,där bokföringen sköttes, planerna utarbetades och dryftades. Föreningens ordförande, som hörde till partiet, förklarade att man får alltför litet medel till förfogande. Hans uppgift är att förklara för de höga partipamparna de dövas problematik och behov. Detta hjälper, men i de dövas tycke ändå inte tillräckligt. I allmänhet hör de döva inte till partiet. Läget är det samma också bland de hörande.

Tuomas upplevde åter en gång att med teckenspråket får man vänner, och goda vänner, var som helst i världen och även det, att dövföreningarna arbetar enligt samma linjer överallt om också i olika förhållanden.

ELIAS NISKANEN CHEF FÖR SPECIALUNDERVISNINGS-BYRÅN

Omorganiseringen inom skolstyrelsen trädde i kraft den 1.10. 1969. Då försvann den tidigare indelningen på basen av skolform. I stället förverkligades en funktionell avdelningsindelning. I enlighet med de nya arrangemangen finns på skolstyrelsen följande avdelningar: allmänna avdelningen, skolavdelningen, undervisningsavdelningen, avdelningen för det fria bildningsarbetet och svenska avdelningen. Byrån för specialundervisning sorterar under undervisningsavdelningen, som har fem byråer: byrån för undervisningsplanering, experiment- och utredningsbyrån, inspektionsbyrån, byrån för specialundervisning samt byrån för lärarutbildningen.

Frågorna som gällde undervisningen för blinda och döva sköttes tidigare av skolstyrelsens andra folkundervisningsavdelning. Vid denna fanns bl.a. tjänsten som överinspektör för döv- och blindundervisningen. Nu sköter byrån för specialundervisning alla frågor som gäller undervisningen för döva och blinda samt de frågor som gäller undervisningen vid hjälpskolor och andra specialskolor på kontrollklasser och andra specialklasser. Byrån övervakar och ordnar även undervisningen för barn med läs- och skrivstörningar samt barn med talrubbningar. Som chef för denna byrå har statsrådet utnämnt överinspektör Jaakko Elias Niskanen. Byråchefen innehar skolråds titel.

Skolrådet Niskanen är född i Pulkkila 1931 och blev student år 1951 från Oulaisten Yhteiskoulu. Han utdimitterades som folkskollärare år 1955 samt avlade pedagogie kandidat examen 1960 och licensiatexamen år 1965. Han har varit verksam som folksskollärare i Uleåborg 1955—1958, som föreståndare för dövskolan i St Michel 58—63, lektor i specialundervisningslära vid Jyväskylä universitet 63—66 samt överinspektör för döv- och blindundervisningen vid skolstyrelsen från år 1966. Under sin verksamhet i Uleåborg, St Michel och Jyväskylä har skolrådet Niskanen deltagit i förenings- och organisationsarbete samt innehaft kommunala förtroendeuppdrag. I statskommittéer har han varit med som medlem och som ordförande i den kommitté som planerat döv- och blindundervisningen, i undervisningsplaneringskommittén för grundskolan, planeringskommittén för specialundervisning m.m.

Tankar om den dövas lycka

Det var någonting jag skulle har reda på och bläddrade i årets första nummer av Tidskrift för Döva och Kuurojen Viesti. I aprilnumret stötte jag på ett beskt utlåtande i polemiken om ändringen av äktenskapslagen. Det är inte meningen här att ytterligare polemisera om det ansvar föräldrarna har för att barnen eventuellt skall ärva dövheten. Man kan väl inte vara av olika åsikt om att det är ansvarslöst att MEDVETET inte bry sig om fakta. Unga, som envist vill ha som maka/make just den enda rätta trots att båda har döva syskon, är i behov av noga och detaljerad upplysning om ärftlighet osv. Å andra sidan har JUST SÅDANA unga med tanke på det döva barnets barndom haft den lyckligaste barndomen — de har redan hemma haft likadant sällskap. De kan alltså inte inse det eventuellt döva barnets brist på lycka på samma sätt som vi, som varit tvungna att ensamma växa upp som »annorlunda». Ibland förefaller det som om döva med döva syskon har mani på att förälska sig i en annan likadan. Man förstår varandra så bra! Det är så trevligt! Ja, är inte detta lycka? Många tänker dock på de eventuella barnen och fattar sina beslut medvetna om sitt ansvar. Men inte alla, nej då. Har då den gällande lagen kunnat hindra någon? Nu kommer det egna ansvaret i stället, längre kan man inte försvara sig med att »ha fått tillåtelse». Det egna ansvaret är tungt. Men man måste VETA OM DET.

Men det var ju inte det jag skulle fundera på. Jag tänkte stanna vid en mening i artikeln: »några döva kan vara lyckliga ännu som fullvuxna, men det beror bara på att de på sätt och vis inte någonsin blivit fullvuxna.»

Det tycker jag med, att vad lönar det sig att bli fullvuxen om man inte sedan har lov att vara ens lycklig! Allvarligt talat — ingen kan väl på allvar mena, att en människa som, för att citera Laurintytär, har lärt sig att leva i sämja med sitt lyte, skulle vara mindre lycklig än en som alltid och ständigt känner dess tyngd, hela tiden kommer ihåg begränsningarna — är för den skull bitter. Vågar inte ens vara lycklig eftersom hon eller han inte är likadan som andra? Är inte en människa, som efter att ha genomlidit sin växtvärk, förmår godkänna sin roll och sig själv — alltså leva i sämja med sitt lyte — utan att hela tiden kika över staketet för att se om gräset är grönare där — en människa som vågar vara t.o.m. lycklig — är inte han eller hon mera vuxen? Vad lönar det sig för dem som har orden i sin makt att hela tiden tjata över hur beklagansvärda de är som inte märker sitt eget elände? Borde människorna inte snarare bära varandras bördor genom att godkänna och uppmuntra? Hur kan vi vänta oss att vi skall våga vara balanserade och t.o.m. lyckliga över allt det som kan skänka lycka, om vi hela tiden blir påminda om att det är omogenhet? Är det då mera moget att hela tiden vara missnöjd och jagad som ett barn som inte har samma leksaker som den rika grannens barn?

Den dövas självkänsla och självförtroende är saker som borde vårdas med förstånd — jag talar nu inte om okritiskhet. Är det skäl att börja kritisera rätten att vara vuxen och dock lycklig?

Att känna smärta över missförhållandena i denna värld, också de som förorsakas av människornas ansvarslöshet, är andlig rikedom ocskå det och den som känner sådan smärta borde på sätt och vis vara lycklig över att kunna känna den — över att vara människa på rätt sätt. Varför skulle då den som känner lycka berövas denna rikedom — kanske för att behaga omgivningen som alltid väntar sig att den som är annorlunda alltid skall vara antingen underlig eller olycklig? Är lyckan en skärv som människorna ger varandra då och då? Uppmanar denna synpunkt inte snarare till att avstå från alla försök att bli vuxen, att ty sig till lyckan i likgiltighet och andlig lättja?

Varför fastna för denna enda mening? Jag läste tidigare i Viesti pastor Savisaaris artikel »Den dövas lycka, finns den?» och försökte betrakta frågan ur min egen synpunkt. Den dövas lycka? Är den då något underligt? Är inte den dövas lycka endast m ä n n i s k a n s rätt och möjlighet till lycka? Eller måste de döva söka dispens för den också som för körkortet? På de flesta punkter är synpunkterna i artikeln sådana att jag fick lust att sända ett tackbrev till artikelförfattaren för att han satt sig in i denna fråga. Dock ville jag åter fastna för en mening. Varför skulle den döva låta sin lycka vara beroende av sina barn? Varför så: när vi själva inte har några möjligheter, ser vi på våra barn — de skall göra det! Inte är väl våra barn skyldiga oss något bara för att vi är döva? Alla kärleksfulla föräldrar tänker väl: blott barnets liv bleve gott, bättre än mitt! Är det skäl att på något sätt ställa sin lycka hos barnen! Vore det inte bättre att leva så, att vi är lyckliga över våra barn, men inte väntar oss att de s k a l l g ö r a oss lyckliga?

Kanske artikelförfattaren menade att vi gläder oss över att våra barn kan ha bättre möjligheter än vi. Men jag har många gånger märkt att vi tänker så här: »de är hörande och de är anhöriga. De ersätter den brist på förståelse som de andra visat beträffande min dövhet.» Gör sådana förväntningar någon lycklig? Barnen kan ge oss den lycka som följer med deras förståelse, men de är inte ansvariga för brist på förståelse hos andra. — Och vi kan inte ens a l l a uppfostra dem till förståelse, inte med våra förväntningar, inte med vårt förtroende, och speciellt inte genom att kräva det. Jag ville här igen citera en som är klokare: »man kan inte tvinga fram barmhärtighet». Den kommer som ett milt regn från himlen, dubbelt välsignad: den välsignar tagaren och givaren. (ur skådespelet Handelsmannen från Venedig).

Hon som försökte tänka

Kaisa Koo

JULIA KIVINIEMI 80 ÅR

Den 3 januari fyller f.d. officeren vid Frälsningsarmen J u l i a K i v i n i e m i 80 år i Gamlakarleby. Hon är född i Björneborg och anslöt sig redan som ung till Frälsningsarmens Björneborgsavdelning. Efter att senare ha flyttat till Gamlakarleby fortsatte hon sitt arbete inom Frälsningsarmen och dessutom bland de döva. Just i Gamlakarleby blev hon bekant med döva år 1921 och efter att hon lärt sig teckenspråket blev hon en mycket anlitad tolk på orten. I detta arbete har hon aldrig sparat sig själv utan har alltid varit redo när hon tillkallats eller behövts. Även i föreningsverksamheten har hon tagit del och var bl.a. i flere år ordförande för Gamlakarlebyföreningen samt medlem av dess styrelse. Hennes ljusa, glada förståelsefulla väsen har gett henne vänner i hela landet.

Speciellt det andliga arbetet bland de döva har stått Julia Kiviniemi nära. Talrika är de tillfällen vilka hon ordnat för de döva i Frälsningsarmens lokal. Dessutom har hon deltagit i de dövas kyrkodagar o.a. dyl. tillfällen.

Som tack för det förtjänstfulla arbetet bland de döva har Julia Kiviniemi beviljats Finlands Vita Ros förtjänstmedalj och Finlands Dövas Förbunds förtjänstmedalj i silver.

De döva i Gamlakarleby gratulerar sin ungdomliga vän och tackar för de många tjänsterna samt tillönskar hälsa, kraft och Guds välsignelse i det kall som ännu fortsätter under kommande år.

Oktober kursmånad i klubbarna

Oktober visade sig vara en överraskande livlig månad i klubbarna. Tammerfors och Jyväskylä ligger i täten beträffande kurserna. Den intressantaste kursen hölls i Tammerfors, en »sexualupplysningskurs». Denna kurs hade rentav 52 deltagare. En kurs i talavläsning anordnades av de unga i Jyväskylä. Klubbarbetet börjar småningom få rätt inriktning. Man börjar redan inse behovet av upplysningsverksamhet bland de unga. Mycket finns ändå att göra ännu. På grund av de talrika kurserna intas platserna i täten av Tammerfors och Jyväskylä. Från Vasa kom posten med hälsningar som avviker mycket från de andra klubbarnas verksamhet. Där har klubben mest sysslat med momotion. Volleyboll tycks där samla alla unga. Läget i oktober månads verksamhetstävling blev överraskande. Tammerfors börjar redan ligga i täten i den totala tävlingen.

Läget i oktober:

1) Tammerfors 13.27 poäng, 2) Jyväskylä 8.18 p., 3) Vasa 5.73 p., 4) Helsingfors 4.15 p., 5) Åbo 0.44 p.

Totalläget februari—oktober:

1) Rovaniemi	66.84
2) Jyväskylä	49.99
3) Tammerfors	43.15
4) Vasa	32.95
5) Åbo	32.41
6) Helsingfors	22.06

Äntligen fick vi från Vasa uppgifterna för sommarsäsongen och dessa gav klubben ett betydande poängtillägg . Beträffande verksamheten var oktober livlig. Från Kuopio fick vi en ny medlem i denna klubbkedja . Dövföreningen i Kuopio har nu fått sin första underavdelning. Klubben använder namnet »Kalakukko nuoret» . Klubben debuterade med att ta del i diskussionen i Lahtis för klubbledarna.

Den intressantaste händelsen i oktober beträffande ungdomsarbetet var ungdomsdagarna i Lahtis. Den största framgången hade där publiken. Den var överraskande riklig.

Förbundets ungdomsarbetskommittés, kontaktmännens och klubbledarnas diskussion var ett intressant tillfälle. Alla var ju samlade kring samma bord. Det var många punkter som skulle behandlas och de ledde till en livlig diskussion. Temata var: vårt ungdomsarbetsfält, ledningen för förbundets ungdomsarbete, handledningen i klubbarna,

VI SÄNDER EN JULHÄLSNING — VARFÖR SKULLE VI INTE SÄNDA NÅGOT VERKLIGT PERSONLIGT?

Åter står julen för dörren och vi börjar tita oss omkring i butikerna. Vad skall vi ge åt släktingar, vänner och bekanta, som vi har så mycket gemensamt med att det känns trevligt att sända en julhälsning till dem. Varför tittar vi på granna julkort, tvålar ,parfymer, prydnadsnäsdukar? Varför gör vi inte så här: vi sänder en alldeles egen hälsning: Dövas Jul! Vi köper bara en behövlig mängd av vår egen tidning som redan senaste jul såg riktigt elegant ut, stora bruna kuvert och 65 pennis frimärken (glöm inte förbundets brevmärken också).

Varför förvånar det oss att våra släktingar och vänner inte vet någonting om de döva och de dövas värld när vi själva döljer den för dem? Vi tror att de inte vill veta — ofta är det vi som inte vill berätta! Låt oss taga ett initiativ denna jul, låt oss ge Dövas jul, låt oss visa, att vi inte skäms över vår egen rika värld.

Alltså: som julhälsning Dövas Jul i stället för grant krimskrams. På julvisiten kan vi denna gång ta med oss färre blommor — i stället för dem, som »reklamstöd», vår egen tidning! Dövas Jul är avsedd för försäljning till allmänheten. Men ombud finns inte på alla orter — det kan hända att er släkting, vän eller bekant inte ens sett den. Ge den nu! Samtidigt går också pengarna till vårt gemensamma bästa, till det egna förbundet ,och inte till någon främmande rik köpman som de skulle gå om vi skulle köpa blommor, parfym osv.

FEST

HELSINGFORS Dövas förening ordnar en familjefest den 14.12. -69 kl 14 i Stadens klubblokal, Raumovägen 5 (bakom Munkshöjdens kyrka).

Endast för föreningens medlemmar med barn.

JAKOBSTADS Dövas förening anordnar julfesten den 13 december kl 18 i församlinghemmet vid Skolgatan 11. Välkommen till julfesten!

NYRÅSVAKA arrangeras på försorg av ungdomsklubben den 31.12. 1969 i Helsingfors Dövas Förening kl 19.30.

Program:

Många skådespelsfarser

Många roliga tävlingar

Spådomar för det nya året 1970

Lottdragning och dans och nyårstenn m.m. roligt.

Det lönar sig alltså att komma för att fira nyårsaftonen i Helsingfors.

Möten

HDF:s Bridgeklubbs årsmöte i Helsingfors den 8 januari 1970 klo 19.

DÖVFÖRENINGEN I ÖSTERMYRA arrangerar ett universalmöte för döva i Österbotten den 6—7 december i Seinäjoen Kauppaoppilaitos ungdomsutrymmen (ingång från gården). På lördagskvällen börjar vi kl 19, på söndagen kl 11. Välkomna.

SKSL:s FM-tävlingar i schack i Helsingfors 31.10.—2.11. -69

Finlands Dövas Schackförbunds FM-tävlingar startade den 31 oktober kl 19. Deltagarna var 7. Tävlingen var verkligt hård varför segrarna fick en verklig »arbetsseger». E. Hannula från Åbo var för första gången med i dessa tävlingar och fick en god placering: III pris, vilket visat att han nu är en spelare av M-klass. M. Salli från Tavastehus fick likaså stanna i M-klassen. Resultaten:

1) E. Saarinen, H:fors 5 poäng, 2) A. Savolainen, H:fors 4½ p., 3) E. Hannula, Åbo 4 p., 4) E. Haapanen, Kervo 3½ p., 5) E. Lahti, Jyväskylä 2½ p., 6) M. Salli, Tavastehus 1 p., 7) V. Oivo, Uleåborg ½ poäng.

TACK

Aale Tynni säger i sin dikt:

»Människans hjärta växlar likt vindarna, likt sommar och höst. Dock av allt, allt vi här fick, det högsta är vänskapen.»

(Fri översättning).

Denna vänskap har jag fått mig till del i riklig mängd på min bemärkelsedag den 3.11. 1969. Jag sänder mitt bästa tack till alla mina vänner, ingen nämnd och ingen glömd, i Helsingfors, Åbo (speciellt mina tidigare skriftskoleelever där överraskade mig fullständigt), Rovaniemi, Villmanstrand, Nivala, Kajana och Kuhmo, Tammerfors, Vasa och Gamlakarleby, Åvik, Jyväskylä, Björneborg och Kemi, Östermyra, Sodankylä, Vuotso, Kolari och Muonio osv. för gåvorna, blommorna, adresserna, telegrammen, breven och postkorten. Speciellt tackar jag mina vänner i Uleåborg samt mina kära kolleger, vilkas besök i vårt hem var dagens höjdpunkter. Guds välsignelse till Er alla.

Heikki Hyvärinen.

de ungas kulturdagar, klubbarnas ekonomiska ställning samt verksamhetsplanerna för år 1970 och mycket annat. Den ömmaste punkten i ungdomsarbetet, vilken även underströs många gånger var den väldiga bristen på ungdomsledare. Utbildning för klubbledare och funktionärer efterlystes . I form av kurser skulle det gå för sig. Kritik riktades också mot kulturdagarna. I sin nuvarande omfattning är de ändamålsenliga. Undertecknad fick allt som oftast svara på frågor som rörde kulturdagarna, dessa gällde juryverksamheten, tävlingarna föreningarna emellan, tävlingsreglerna, priserna, annonseringen av resultaten osv. Jag konstaterar blott att många av dem som ställde frågor verkligen satt sig in i saken. Trots allt en trevlig diskussion, den andra i ordningen för ungdomsarbetets del.

God Jul och Ett Gott Nytt År åt alla ungdomsklubbar och kontaktmän.

Önskar klubbmannen.

JAG EFTERLYSER

den trevliga dam, troligen 35—40 år, som satt på bänken vid stora fönstret i lokalen Kaskisgatan 5, Åbo. Ni frågade om jag är ensam. Jag är riktigt ensam. Om Ni ser denna annons skriv till märket: »Välkommen», Box 62, Tavastehus. Där får Ni min adress.

Lähetämme joulutervehdyksen —

Miksi emme lähettäisi jotakin todella omaa?

Taas on joulu ovella ja me alamme katsella kaupoissa ympärillemme: mitä annamme tai lähetämme sukulaisille, ystäville ja tutuille, joiden kanssa on niin paljon yhteistä että tuntuu mukavalta lähettää joulutervehdys. Miksi katsella koreita joulukortteja, saippuaa, hajuvettä, korunenäliinoja. Miksi emme lähetä täysin omaa joulutervehdystä: Kuurojen Joulua. Ostamme vain tarpeellisen määrän omaa — viime vuosina jo oikein tyylikkään näköistä — joululehteämme, isoja ruskeita kirjekuoria ja 40 pennin merkkejä (tällöin lehti on lähetettävä painotuotteena avoimessa kuoressa) unohtamatta omia kirjeensulkijamerkkejä.

Miksi ihmettelemme jos sukulaisemme tai tuttavamme eivät tiedä mitään kuuroista ja oikeasta kuurojen maailmasta kun itse piilotamme sen heiltä. Luulemme, etteivät he tahdo tietää — usein emme me tahdo kertoa. Tehdään aloite tänä jouluna, antakaamme heille Kuurojen Joulu ja näyttäkäämme ettemme häpeä omaa rikasta maailmaamme.

Siis: joulutervehdykseksi koreitten rihkamien sijasta Kuurojen Joulu!

Jouluvierailulle mennessä mukaan vähemmän kukkasia tällä kertaa, sen sijaan tai niiden rinnalle »mainostukseksi» oma lehtemme. Kuurojen Joulu on tarkoitettu myytäväksi yleisölle, mutta eihän jokaisella paikkakunnalla käy myyntiasiamiestä — voi olla etteivät sukulaisemme, tuttavamme jne. ole lehteämme koskaan nähneetkään. Antakaa heidän nyt nähdä. Samalla menevät rahatkin omaksi hyväksi omalle liitolle, eikä jollekin vieraalle, rikkaalle kauppiaalle.

Mikäli paikkakunnallanne ei ole Kuurojen Joulun myyntiasiamiestä, niin voitte tilata tarvitsemanne määrän lehtiä oheisella irtileikattavalla kortilla, jolloin lehdet lähetetään postiennakolla 2,50 markan kappalehinnasta. Jokaista lehteä seuraa myös tyylikäs joulutervehdyskortti.

YHDISTYSTOIMINTAA

SEINÄJOEN Kuurojen yhdistys järjestää Pohjanmaan kuurojen yleiskokouksen joulukuun 6—7 päivinä Seinäjoen Kauppaoppilaitoksen nuorisotiloissa (käynti pihan puolelta). Lauantaina aloitamme klo 19, sunnuntaina klo 11.

HELSINGIN Kuurojen yhdistyksen Nuorten Kerho ja Kamerakerho järjestävät yhteisen pikkujoulujuhlan joulukuun 13. päivänä klo 19 HKY:n huoneistossa. Ohjelma joulurattoisa.

HELSINGIN Kuurojen yhdistyksen Kamerakerhon sääntömääräinen vuosikokous on tammikuun 18. päivänä klo 19 HKY:n huoneistossa.

HELSINGIN Kuurojen yhdistyksen Bridgekerhon vuosikokous on tammikuun 8. päivänä klo 19 HKY:n huoneistossa.

HELSINGIN Kuurojen yhdistys järjestää perhejuhlan 14.12. klo 14 Kaupungin kerhohuoneistossa Raumantie 5, (Munkkivuoren kirkon takana). Ainoastaan jäsenille ja heidän lapsilleen.

HELSINGIN Ky:n Naistenkerhon sääntömääräinen vuosikokous pidetään tammikuun 14 pnä alkaen klo 19. Kaikki mukaan, sillä poissaolevat saavat tyytyä läsnä olleiden päätöksiin!

PIETARSAAREN Kuurojenyhdistys järjestää joulujuhlan joulukuun 13 päivänä klo 18 seurakuntatalossa, Koulukatu 11.

KOKKOLAN Kuurojen Yhdistyksen pikkujoulujuhla on joulukuun 13 päivänä klo 19 seurakuntatalossa Torikatu 41. Pukki vierailee.

TAMPEREEN Kuurojen Yhdistys järjestää tavanmukaisen hauskat uuden vuoden vastaanottajaiset joulukuun 31 päivänä klo 19 omassa huoneistossa Satamakatu 1 B 2.

JYVÄSKYLÄSSÄ kuurojenyhdistyksen Nuorten Kerho ja urheiluseura Jalo järjestävät yhteisvoimin uudenvuoden vastaanottajaiset 31.12. klo 19 Puutarhakatu 10:ssä.

KUOPION Kalakukkonuoret järjestävät uudenvuoden vastaanottajaiset yhdistyksen kesäkodilla Laivansaaressa 31.12. klo 18. Ilmoittautumiset etukäteen os: Jussi Laaksonen, Raviradantie 8 A 5, Kuopio. Kaikki lapsenmieliset mukaan. Tilaisuus yöpymiseen.

IISALMEN Kuurot r.y:n vuosikokous on lyseossa Haukiniemenkatu 5 tammikuun 6 päivänä klo 12.

HÄMEENLINNAN Kuurot r.y:n ja Hämeenlinnan Hälin yhteinen uudenvuodenjuhla on 31.12. klo 20 Markkulassa.

POSTIKORTTI

Tilaan ..... kpl KUUROJEN JOULUA lähetettäväksi os.:

Nimi .....

Lähempi osoite .....

Osoitetoimipaikka .....

KIRJOITTAKAA SELVÄSTI

Voidaan jättää postin kuljetettavaksi ilman postimerkkiä

Kuurojen Joulu

Lokero 62
HÄMEENLINNA

H:linnan postikonttorin lupa n:o 20.

Uutta — Erikoista — Riemukasta

Kaakkois-Suomen Kuurojen yhdistykset toimeenpanevat tavallisuudesta poikkeavat Uudenvuoden vipinät, Lappeenrannassa, Lappeenrannan Kuurot r.y:n kerhohuoneistossa, Suonionkatu 13, uudenvuoden aattona klo 19.
Mottomme on: Poiketkaamme totutuista tavoistamme ja muuttukaamme lapsiksi jälleen. Keksikääpä hauskat lasten asut yllenne. Kolme parasta lapsiparia (tyttö ja poika) palkitaan. Halukkaat, muualta saapuvat voivat pukeutua lasten vaatteisiin yhdistyksen huoneistossa.
Hupaisaa ohjelmaa ja tunnetusti hyvä ravintola.

Tule — Näe — Pidä hauskaa

Uuden Vuoden valvojaiset

järjestetään 31.12.69 klo 19.30 Nuortenkerhon toimesta Helsingin Kuurojen yhdistyksessä.

Ohjelmassa: pilailunäytelmiä, hauskoja kilpailuja, ennustukset uudelle vuodelle 1970, arvontaa, tanssia, tinanvalantaa ym. hauskaa. Kannattaa tulla viettämään uutta vuotta Helsinkiin.

SIIS SUUNTANA HELSINKI — SIIS SUUNTANA HELSINKI

Järjestää **Helsingin Ky:n Nuorten Kerho**

HUOMIO HUOMIO HUOMIO

Missä vietätte Uutta Vuotta?

Turun kuurojen yhdistyksen Nuortenkerho toimeenpanee railakkaat UUDENVUODEN HIPAT 31.12. Kuurojen talossa Henrikinkatu 4 b. Monin mukavin yllätyksin ja suurella riemulla otamme vastaan UUDEN UUTUKAISEN 1970.
Tervetuloa

TKY:n Nuortenkerho

Samanaikaisesti yhdistys järjestää suuret tanssiaiset klo 20—03. Tahdittajana Hemmo Helander yhtyeineen, solistina Raimo Kari.

KIITOS

Aale Tynni sanoo runossaan:
»Sydän ihmisen vaihtuu niinkuin vaihtuvat tuulet ja vaihtuu suvi ja syys.
Vaan sentään kaikesta kaikesta minkä me täällä saimme on ylintä ystävyys».

Tätä ystävyyttä olen saanut osakseni suuressa määrässä merkkipäivänäni 3.11. 1969. Lähetän parhaimmat kiitokseni kaikille ystävilleni ketään unohtamatta: Helsinkiin, Turkuun (varsinkin siellä olevat entiset rippikouluoppilaani yllättivät minut täydellisesti), Rovaniemelle, Lappeenrantaan, Nivalaan, Kajaaniin ja Kuhmoon, Tampereelle, Vaasaan ja Kokkolaan, Åvikin vanhainkotiin, Jyväskylään, Poriin ja Kemiin, Seinäjoelle, Sodankylän Vuotsoon, Kolariin ja Muonioon j.n.e. lahjoista, kukista, adresseista, sähkeistä, kirjeistä ja postikorttionnitteluista. Erikoisesti kiitän ystäviäni Oulussa sekä rakkaita virkaveljiäni, joiden vierailut kodissamme olivat päivän kohokohta. Jumalan siunausta Teille kaikille.

Heikki Hyvärinen

LUOKKAKOKOUS

KUOPION kuurojenkoulusta pois päässeitä oppilaita (malli 1940) pyydetään ottamaan yhteyttä kokouspaikka- ja aikatoivomuksineen Jussi Laaksoseen os. Raviradantie 8 A 5, Kuopio. Kysymyksessä on kaikkien a, ab ja b-luokkalaisten yhteinen kokous, joka järjestetään ensi kesänä tai syksyllä. — Pyydetään tämän lukijaa ilmoittamaan tästä myös »maan rakoon» kadonneille Valde Maliselle, Eino Tiaiselle ja muille. — Toimeksisaaneet.

SINÄ MIELLYTTÄVÄ NAINEN, joka Kuurojen Päivän pääjuhlassa Turussa 28.9. klo 16 istuit suuren ikkunan luona ja kysyit olenko yksin, ota yhteys osoitteella »Välkommen», Lokero 62, Hämeenlinna. Sieltä saat osoitteeni. Olen hyvin yksin.

POIKAMIES kaipaa kirjeenvaihtoystävää 35—41-vuotiaista naisista. Vastaukset nimim. »Voitto» Lokero 62, Hämeenlinna.

TV-OHJELMAA:

Tapaninpäivänä 26.12. on TV:ssä viittomakielinen ohjelma.

Kuurojen Lehteen tarkoitetut kirjoitukset on lähetettävä edellisen kuun 7 päivään mennessä osoitt.: Kuurojen Lehti, Lokero 62, Hämeenlinna.

Hämeenlinna 1969 — Kirjapaino Jaarli